

bibban

Hur väl känner du
**normkreativ
barnlitteratur?**

SID 21

Seinäjäoki
fick nationella uppdraget
att främja barns läsande

SID 14

Hangö bibliotek har en
spännande historia

SID 17

Innehåll 3 / 2019

Barnbiblioteksträff i Svenskfinland

Vägar till litteraturen
– om läsfrämjande kampanjer och projekt

Onsdag 25.9.2019 kl. 9 – 16.15
Tammerfors stadsbibliotek,
Pihlaja-Sali, Pirkankatu 2

EN LÅNG TRADITION AV ATT
UTVECKLA BIBLIOTEKSTJÄNSTER
FÖR BARN OCH UNGA

I4

EN INSPIRERANDE OCH
NÄSTAN BEROENDE-
FRAMKALLANDE DAG

IO

22 JULIA WICKSTRÖM OM ATT
SKRIVA FÖR OCH OM UNGA

24 LÄSAMBASSADÖRERNA
PRESENTERAR SIG

AKTUELLT **4-12**

Kolumn: Till kompetensens lov .. **13**

En lång tradition av att utveckla
bibliotekstjänster för barn
och unga **14**

Hangö bibliotek har en
spännande historia **17**

Finlandssvenska klassiker **20**

Normkreativitet i barnböcker **21**

Att skriva för barn och unga **22**

En hälsning från
läsambassadörerna **24**

När litet är stort
- biblioteket på Leros **26**

Nykomlingen **28**

Om cirkulär nordisk
kulturekonomi **29**

Har du bekantat dig med
föreningens webbsidor? **30**

Hälsningar från styrelsen **31**

NORMKREATIVITET I
BARNBÖCKER

21

NÄR LITET ÄR STORT -
BIBLIOTEKET PÅ LEROS

26

8 PÅ GÅNG I EBBAN

4 HELLE-BIBLIOTEKEN
TOG I BRUK FINNA

ESCAPE ROOM PÅ
HANGÖ BIBLIOTEK

6

Hur långt kan man gå?

I höst har vi kunnat läsa i bland annat Biblioteksbladet om kommunen Sölvesborg i Sverige som efter det svenska riksdagsvalet ifjol nu styrs av en koalition som kallar sig Samstyret och där bland andra Sverigedemokraterna ingår.

Enligt den svenska bibliotekslagen ska alla kommuner anta en biblioteksplan för sin verksamhet. I början av våren gjordes det ändringar i biblioteksplanen i Sölvesborg, till exempel skulle biblioteken inte längre stimulera till kreativa möten mellan kulturer och idéer. För läsfrämjande verksamhet i skolor föreslogs att biblioteket

Politikernas uppgift är inte att detaljstyra vilka böcker som ska köpas in.

inte längre ska erbjuda böcker på andra språk än svenska, enligt direktiv från kommunens ledning. Kultur- och bibliotekschefen fick order om att stryka formuleringar i planen som handlade om litteratur för minoritetsspråk och kontakter med invandrarföreningar.

Kommunernas biblioteksplaner måste självklart följa den svenska bibliotekslagen och övriga relevanta lagar, men förslaget till den nya planen i Sölvesborg var enligt kultur- och bibliotekschefen ett prov på hur långt man kan gå i begränsningarna och vad som är juridiskt hållbart, vilket hon också uttalade sig offentligt om. Någon tid senare kunde vi läsa att hon, efter en överenskommelse (med avgångsvederlag) med sin arbetsgivare (men på arbetsgivarens initiativ) slutar sitt jobb.

Svensk biblioteksförenings generalsekreterare **Karin Linder** uttalade sig om uppsägningen och sade att det är svårt att tolka det som något annat än ett straff för att kulturchefen stått upp för sitt verksamhetskunnande. **Anna Troberg**, ordförande i fackförbundet DIK, säger att politikernas uppgift inte är att detaljstyra vilka böcker som ska köpas in.

Detaljstyrning av bokinköp har även förekommit i Finland, där politikerna låtit rödpennan gå över bibliotekschefens lista på bokinköp. I dag känns det som en svunnen tid trots att det säkerligen ännu förekommer i viss mån bland enskilda politiker. Vi kan igen en gång vara glada för vår nya bibliotekslag som tydligt visar att biblioteken är en viktig del av vår demokrati.

Karolina Zilliacus
ordförande för FSBF

Bibban

är Finlands svenska biblioteksförenings medlemstidning, som utkommer tre gånger om året. En webbversion av tidningen publiceras på www.fsbfi.fi där också tidigare nummer finns att läsa. Kontaktuppgifter till styrelsemedlemmarna finns på sidan 31.

ISSN (tryckta upplagan): 1459-5044
ISSN (webbversionen): 1459-5052

Utgivare

Finlands svenska biblioteksförening r.f.

Ansvarig utgivare

Karolina Zilliacus (ordf.)
karolina.zilliacus@pargas.fi

Chefredaktör

Pamela Friström
fsbf@fsbf.fi

Redaktionsråd

Malin Hollmén
Mikaela Wickström
Lotta Karlström
Layout Heidi Jylhä, Solid Media
Tryckeri Forsberg, Jakobstad

Annonser

Vill du annonsera i Bibban?
Hör i så fall av dig till fsbf@fsbf.fi.

Annonsspriser:

Helsida (bakpärm) 350 €
Helsida (inlagga) 300 €
Halvsida 200 €, fjärdedelssida 150 €

Material

Material som skall publiceras i tidningen levereras enklast per e-post till fsbf@fsbf.fi. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera text och bilder före publikation och ansvarar ej för returnering av inskickat material.

Medlemsavgift

Ordinarie medlemmar 25 €
Studerande, arbetslösa, pensionärer och föräldralediga 10 €
Konto: FI1280001270200513
Referensnummer: 30 050 15
Betaltarens namn bör vara samma som medlemmens.

Prenumerationsavgift

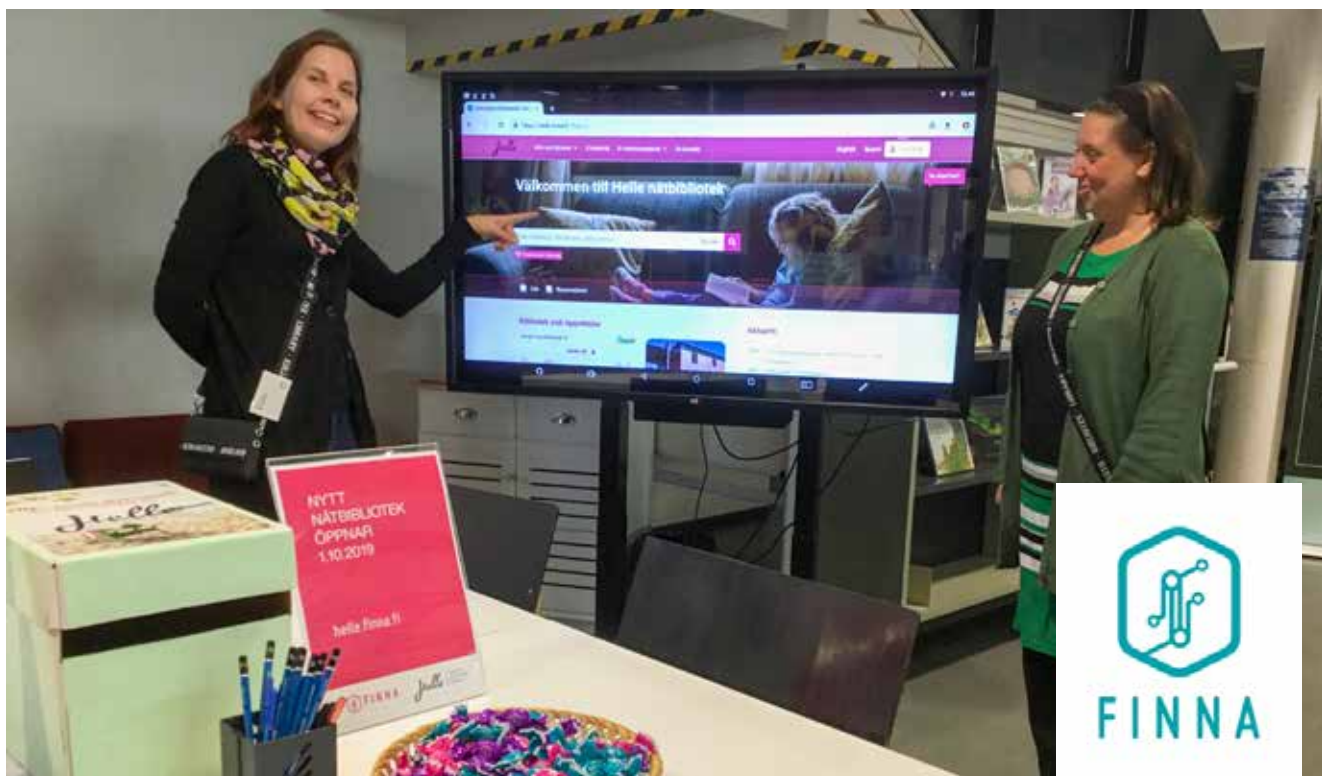
Inom Finland 35 €
Utomlands 45 €

Adressändringar

Adressändringar och andra medlemsärenden kan meddelas per e-post till fsbf@fsbf.fi

Webbplats www.fsbfi.fi

Pärmbild Seinäjoki stad

Förevisar Finna. Tiina Rajala (t.v.) och Tove Selkälä presenterade nya Helle-Finna för kunderna på Borgå huvudbibliotek när Finna togs i bruk i oktober. Foto: Malin Hollmén

Helle-biblioteken tog i bruk Finna

■ Helle-biblioteken i Nyland tog i bruk ett Finna-baserat nätbibliotek den 1 oktober. Biblioteken använde tidigare det nätbibliotek som hör till deras biblioteksdatasystem Koha.

Allt fler bibliotek, arkiv och museer väljer att erbjuda sina nättjänster till kunderna via Finna. Totalt 300 organisationer har nu tagit i bruk Finna, bland dem 22 allmänna biblioteksnätverk, såsom Helle.

Serviceförman **Tove Selkälä** på Borgå stadsbibliotek har burit huvudansvaret för att utveckla Helle-Finna. Hon har tillsammans med **David Thiry** och **Lena Pelkonen** jobbat i cirka ett år med att bygga upp Helle-Finna. När nätbiblioteket togs i bruk var hon en av dem som under den första veckan guidade kunderna i Borgå huvudbiblioteks aula, där Helle-Finna slagits upp på stor skärm.

Hur skiljer sig Helle-Finna från det tidigare nätbiblioteket?

– Det första kunden märker är kanske att nätbiblioteket nu har fina färger och bilder. Det har blivit lättare att använda och sökresultaten är klarare och tydligare. I Finna kan vi på ett lockande sätt lyfta fram mate-

HELLE-FINNA

Nätbibliotek för 12 kommuner och 31 bibliotek.

Ger tillgång till ca 1 200 000 band.

Finns på 3 språk: svenska, finska och engelska.

Hade i oktober ca 22 000 besök.

Språkfördelning vid användandet av Helle-Finna: 80% finska, 19% svenska och 1% engelska.

Mest sökta material: 82% böcker, 5% dvd, 5% cd (musik), 2% ljudbok, 2% noter, 2% tidskrifter, 1% övrigt.

» <https://helle.finna.fi>

rial från samlingarna och presentera det för kunderna, till exempel genom bildkaruseller. Också e-materialet är nu mycket enklare att hitta, vilket redan har lett till att bland annat användningen av e-filmer har ökat kraftigt.

Vad är det bästa med Finna-nätbiblioteken?

– Finna är enkelt att använda för kunden. De olika Finna-nätbiblioteken är alla ganska lika till utseende och funktioner, vilket

gör att det är enkelt för en bibliotekskund att byta mellan olika lokala Finna-nätbibliotek.

Hur kunde Finna-nätbiblioteken ännu utvecklas?

– Alltid finns det saker som kan utvecklas. Nationalbiblioteket arbetar i samarbete med de allmänna biblioteken, universitets- och yrkeshögskolebiblioteken och museerna för att utveckla Finna så att det även i fortsättningen ska betjäna kunderna på bästa möjliga sätt.

Hur har Helle-Finna tagits emot av kunderna?

– Helle-Finna har tagits väl emot av kunderna. Det mesta av responsen har varit positiv och det har även kommit en del utvecklingsförslag. Många har kommenterat att Finna är enkelt att använda och att e-materialet är så lätt att hitta.

Malin Hollmén

*chef för bibliotekstjänsterna
på Borgå stadsbibliotek*

Hela Åland läser och motionerar

■ Biblioteken på Åland arrangerade i år för femte året Läs-konditionspasset som pågick 17 oktober till 17 november. Kampanjen går ut på att deltagare både läser och rör på sig en lagom stund alla dagar under en månads tid. Läsning och motion är en suverän kombination som får oss att må bra.

För barn gäller även utelek som motion. Den som deltar kan läsa tyst för sig själv eller läsa högt för någon annan. Att lyssna på högläsning eller en ljudbok går också bra. De åländska biblioteken vill också uppmuntra vuxna att bli läsande förebilder för barn och unga.

I passet finns en time out-symbol som kan användas de dagar man av någon anledning inte kan läsa eller motionera. Max fem time out-symboler är tillåtna.

I kampanjen samarbetar biblioteken med Ålands två simhallar, takorganisationen Ålands Idrott och bokhandlar som ger rabatt till deltagarna mot uppvisande av passet.

På Mariebad erbjöds sagostunder på fem olika språk: svenska, engelska, finska, italienska och stadshotellet hade ett pop-up-bibliotek i receptionen under hela kampanjen. På Ålands Idrottscenter hölls en inspirationsföreläsning för föräldrar om barn och rörelse. Föreläsningen hålls även i Mariehamns stadsbibliotek.

Deltagare som varit aktiva och fyllt i sitt pass varje dag hela perioden får simma gratis en gång i någon av hallarna.

Fredrika Sundberg

kultur- och fritidsdirektör

Mariehamn

Träningsprofilen Kim Jansson, vd för Träningsverket på Åland, är inspiratör för kampanjen. Ett pop-up-bibliotek finns även i hennes gym under kampanjtiden. Foto: Therese Andersson.

Babydag i Kimito bibliotek

■ I Kimito bibliotek firades den nationella Babydagen 27.9. med program för babyfamiljer. Barnen fick delta i färgbud under ledning av **Janni Haapaniemi**, utbildad ledare för färgbud.

Rådgivningen höll ett öppet rådgivningstillfälle där föräldrarna var välkomna in på en pratstund med hälsovårdaren, och biblioteket hade ordnat en utställning med sagoböcker och läsfrämjande material.

Programmet ordnades i samarbete med Kimitoöns lokalförening för Mannerheims barnskyddsförbund, Sagalunds barnkulturcenter och Kimitoöns rådgivning.

Iida-Maria Manninen-Ionin

Kimito bibliotek

Escape room på Hangö bibliotek

■ För cirka fem år sedan grundades de första rymningsspel företagen i Finland och numera har spelen blivit ett populärt tidsfördriv bland både unga och vuxna. I rymningsspelet (escape room) blir ett begränsat antal personer inlåsta i ett rum och spelarna har i uppgift att inom utsatt tid försöka komma ut ur rummet genom att lösa gåtor. Spelen kan ses som ett underhållande sätt att öva på samarbets- och problemlösningsförmåga.

Hangö stadsbibliotek beslöt att ordna två olika rymningsspel under höstlovet. I rymningsspelet för ungdomar och vuxna fick spelarna i uppgift att finna en stulen bok och följa de ledtrådar som tjuven lämnat i ett rum på biblioteket. I barnens rymningsspel skulle spelarna däremot luska ut en kod som frisläppte en liten mjukiskatt. Uppgifterna involverade bland annat kartor av Hangö stad, hänglås, böcker, tavlor, videoklipp, UV-lampor och lite matematik. Inspiration till rymningsspelet hade fåtts från såväl andra rymnings- och äventyrsspel som själva rummet där spelet ordnades, medan praktiska tips hade fåtts från Hangö högstadiums IKT- och matematiklärare **Stefan Asikainen**.

Den största utmaningen var att uppskatta hur mycket tid som behövdes för att lösa

gåtorna. Efter flera provkörningar visade det sig att tiden varierade ganska mycket. Vissa klarade av det svårare rummet på mindre än 30 minuter medan det för andra tog nästan en hel timme. Även i barnrummet varierade tiderna mycket. Därför valde vi att ett nytt spel skulle börja varje jämn timme så att vi skulle ha tid att ställa i ordning rummen inför följande grupp.

En annan utmaning som vi ställdes inför var gränsen mellan barn och ungdomar. Vilken ålders barn var barnrummet egentligen lämpligt för? I de flesta fall bokades rummen enligt föräldrarnas uppfattning om vad deras barn klarade av.

Någon i personalen var hela tiden i beredskap för att kunna ge ledtrådar vid behov. Vi funderade länge på hur vi bäst skulle kunna hjälpa deltagarna ifall de inte klarade av att lösa någon gåta. I "riktiga" rymningsspel använder man sig av kameror och följer med i realtid hur det går för deltagarna. Vi funderade t.ex. på att skaffa walkie-talkies, men konstaterade att det blir komplicerat. Istället kom vi fram till att det enklaste sättet var att de själva fick öppna dörren och be om hjälp. Då kunde vi stiga in i rummet och se hur långt de kommit och vilken gåta de fastnat på. Det skulle ha varit svårt att blint försöka förklara via walkie-talkies.

I rymningsspelet för ungdomar fick spelarna i uppgift att finna en stulen bok och följa de ledtrådar som tjuven lämnat i ett rum på biblioteket.

Foto: Nina Leppälä

Rymningsspelet visade sig vara mycket populära och vi fick positiv feedback från deltagarna. Vår bokningslista blev full nästan direkt och vi hade flera som även ville ställa sig i kö ifall någon inhiberade sin tid. Nu när vi har ett färdigt koncept med klara anvisningar så är det enkelt att ställa i ordning rummen på nytt och vi har redan planer på att ordna rymningsspel under sportlovsveckan.

**Rebecka Asikainen
och Annette Böling**

Hangö stadsbibliotek

Segraren firades med utgivningsfest i Nykarleby stadsbibliotek

Foton: Ludwig Karlström

■ **Karin Erlandssons** fjärde bok i serien *Legenden om ögonstenen* kom ut i höst. Boken *Segraren* avslutar bokserien om Miranda och Syrsa.

Karin, som är hemma från Nykarleby, lockade en bred publik. Besökarna var i en ålder mellan 7 och 80+ år.

Författaren bjöd på pärlgodis och päronmust och läste utvalda delar ur alla de fyra böckerna i serien. Pricken över i:et var den intressanta och spännande rekvisitan som fanns i Karins pärlbeklädda väska.

Lotta Karlström

bibliotekarie, Nykarleby stadsbibliotek

Mariehamns stadsbibliotek firade med läsdisco

■ I år är det 30 år sedan Mariehamns stadsbibliotek flyttade in i sitt nya bibliotekshus.

När eleverna i årskurs 5 fick komma med förslag på vilka festligheter de ville ha var läsdisco en idé. Jubileumsgruppen tog sig an uppgiften med öppna ögon och försökte efter bästa förmåga fundera ut vad ett läsdisco egentligen är. Den 11 oktober var det dags då 140 elever i åk 4–6 firade till musik av DJ Vigge. Dessutom bjöds det på Fortnite-dans, servering, bok-quiz och partyfotograf. Besökarna kunde också testa på virtual reality-spel.

Fredrika Sundberg

*kultur och fritidsdirektör,
Mariehamn*

Foto: Tobias Braun

På gång i Ebban

■ Det virtuella skolbiblioteket Ebban som finns i cirka 120 skolor runt om i Svenskfinland har haft mycket nytt och spännande på gång den senaste tiden. Intresset för Ebban växer hela tiden och antal användare per dag har ökat märkbart i höst.

Tidigare har Ebban verkat uteslutande i Finland och bestått av böcker från främst svenska förlag och några mindre finlands-svenska. I fjol utvidgades verksamhetsområdet till att innefatta också Sverige och i början av 2019 kunde vi gå ut med de glada nyheterna att också Schildts och Söderströms samt Förlaget M:s böcker nu kan läsas i Ebban.

I våras bestämde vi oss för att premiера de två skolor som hade använt Ebban flitigast det läsåret och lyfta fram hur lärarna i skolorna jobbat med läsning och dragit nytta av Ebban i undervisningen. Prisen gick till språkskolan Svensbacka skola i Kervo samt Österby skola i Ekenäs. En intervju med lärarna publicerades på vår blogg i juni.

En efterlängtat funktion som vi kunnat erbjuda från och med den här hösten är att eleverna kan läsa en e-bok samtidigt som de lyssnar till ljudboken. De här så kallade duoböckerna stödjer speciellt lässvaga elevers läsförmåga och kan nu göras med tusentals Ebbanböcker varav runt 700 är kategoriserade för grundskolan.

För tillfället testar vi ett nytt koncept i Ebban där vi använder spelifiering för att sporra till läsning. Eleverna utmanas att läsa eller lyssna på böcker inom vissa teman. Vår tanke är att begränsade teman ska göra det lättare att välja bok. Avklarad utmaning ger små priser och synliggör den egna läsningen, vilket ska motivera eleverna att läsa

Ebban i undervisningen i Winellska skolan i Kyrkslätt.

vidare. Samtidigt fungerar utmaningarna som ett sätt att upptäcka nya böcker och genrer.

Konceptet testas nu i Björneborgs svenska samskola där specialläraren Mikaela Railamaa jobbar för Ebban några timmar i veckan för att med en lärares och sin skolas perspektiv och insikter hjälpa oss att utveckla Ebban.

I år har vi också för tredje året i rad för- eningen FIBUL:s julkalender på Ebban. FIBUL, som är en förening för författare och illustratörer i Svenskfinland, gör varje år en julkalender till sin webbsida. Julkalendern publiceras också inne på Ebban och används flitigt av lågstadielklasser.

Tove Nylund

läsinspiratör, Ebban

Många lärare uppskattar Ebban som komplement till skolbiblioteket.

EBBAN

Ett skolbibliotek på nätet med tusentals e- och ljudböcker tillgängliga dygnet runt.

Fokuserar på skönlitteratur på svenska.

För att underlätta för eleverna att välja bok har Ebban bland annat lockande kategorier och gymshyllor samt bokförslag enligt gymnasiekurser.

Har en chatt som är öppen tre dagar i veckan där bibliotekarien Micke ger boktips till ett 40-tal elever och lärare per dag.

Produceras som ett samarbete mellan Emilda AB och Sydkustens landshapsförbund.

Priset för skolorna är ett fast pris per elev som täcker förlagsersättningarna.

Projektet finansieras av Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne och Lisi Wahls stiftelse för studieunderstöd för att stötta läsningen i skolorna.

Lånedisken är höj- och sänkbar och utrustad med bra arbetsbelysning.

Barnavdelningen placerades i anslutning till sagorummet, som lockar till läsning.

Sommar utan förfallodag i Korsholm

■ Sommaren 2019 genomfördes ett golvbyte i Korsholms huvudbibliotek. Med tanke på att huset invigdes år 1987 var det nödvändigt.

Inför golvbytet skulle hela stora salen tömmas på böcker, hyllor och så vidare. Kunderna hjälpte till genom att låna så mycket som de bara ville och de fick behålla böckerna hela sommaren – ända till 2.9 faktiskt.

För att engagera kunderna ordnades ett lotteri, där den som lånade mycket fick en

lott. Ändå fylldes ca 1500 lådor med böcker som skulle ut ur biblioteket. Biblioteket var stängt från 10.6-11.8. I samma veva passade vi på att flytta om, så att bibliotekets samlingar är mera logiskt utställda i salen.

Barnavdelningen förenhetligades till exempel. Golvbytet och det medföljande arbetet var tungt, men slutresultatet är både personal och kunder nöjda med.

Tina Back

bibliotekarie, Korsholms huvudbibliotek

Nedpackningen av materialet var ett digert jobb.

Smakprov från Dickursby biblioteks barnavdelning

■ Äntligen har Dickursby biblioteks nyrenoverade barnavdelning öppnat sina dörrar igen. Avdelningen är fylld av ny inredning och så gott som allting man möter är nytt. De svenskspråkiga bilderböckerna har bland annat fått nya hyllor så att pärnarna äntligen går att kolla in genast då de syns utåt, och det hela ger en mycket bredare överblick av bilderboksutvalet.

Här får ni lite smakprov på hur det alldeles nya sagorummet ser ut, planerat av skolelever i Vanda. En undervattensvärld som fungerar som ett tyst rum, eller som evenemangsrum beroende på när och om utrymmet är reserverat.

I nästa nummer presenteras hela barnavdelningen mer i detalj för er men tills vidare: Välkommen till Dickursby för att bekanta er med allt det nya!

Charlotta Panzera

bibliotekarie, Vanda stadsbibliotek

Barnbiblioteksträffen i Tammerfors

En inspirerande och nästan beroendeframkallande dag

Tidig väckning, grått och regnigt. Vad får nästan sextio personer att en ruggig septembermorgon ta sig till Tammerfors från både när och fjärran? Den första svenska träffen någonsin för barnbibliotekspersonal från hela Svenskfinland förstås. Väl framme bjuds det på kaffe och läckra ostsmörgåsar. Det vankas också ett härligt vimmel, många glada återseenden, glada skratt och varma kramar.

Efter att alla bänkat sig i Pihlaja-salen i Metsobiblioteket hälsade **Susanne Ahlroth** från Regionförvaltningsverket deltagarna välkomna till den första gemensamma träffen för hela Svenskfinland och presenterade sig själv, **Catharina Latvala** och **Anneli Haapaharju**, som alla representerade arrangören, det vill säga ÅKE. Och vem är då ÅKE? ÅKE är den svenska samarbetsgruppen för utvecklingsuppdrag och i gruppen ingår representanter från RFV:s svenska enhet för bildningsväsendet, från Borgå, Helsingfors, Vasa och Åbo stadsbibliotek samt från biblioteken.fi.

Temat för dagen var **Vägar till litteraturen – om läsfrämjande kampanjer och projekt**.

Belinda Kardén från Utbildningsstyrelsen inledde med att berätta om Läsrörelsen och Lyft språket! Läsrörelsen uppgift är att koordinera, att skapa nätverk och att delta i projekt.

Läsambassadörerna **Henrika Andersson** och **Amanda Audas-Kass** presenterade sig själva och sitt arbete. Henrika skissade en biblioteks meny där man kan få dikter som förrätt, Knausgård som huvudrätt och Isols bilder som efterrätt. Det ni! Amanda vågade inför den månghövdade publiken erkänna att hon i en flytt slarvat bort en hög biblioteks böcker.

Du är förlåten, Amanda. Speciellt som du talade så fint om biblioteken, om hur man kan vara en alldeles utmärkt bibliotekskund helt oberoende av sin plånbokstjocklek.

Följande i tur var **Mervi Heikkilä** från Seinäjoki stadsbibliotek, som inledde med att beklaga sin dåliga svenska. Onödigt, Mervi, det gick hur bra som helst! Heja! Seinäjoki stadsbibliotek har från och med 1.1.2020 den riksomfattande specialuppgiften som gäller bibliotekstjänster som främjar barns och ungas läsande. Seinäjoki har redan bör-

jat förbereda sig inför uppgiften genom att fråga biblioteken vad de önskar sig av specialuppdraget.

Sedan var det dags för förlagen, Förlaget M och Schildts & Söderströms, som presenterade nya böcker. Förlagen fick positiv respons för sin barnboksutgivning, det finns nu många fina finlandssvenska böcker för barn och unga. Det som saknas är faktaböcker, det finns barn som varken vill läsa skönlitteratur eller googla. Det lönar sig att kolla in förlagens hemsidor, där finns handledningar till en del böcker och mera är på kommande.

Före lunch fick vi ännu lyssna till **Maija Kurjenluoma** som presenterade tjänsten Lukulumo/Polyglutt. Tjänsten ger tillgång till ett stort utbud av bilderböcker inlästa på flera olika språk och man kan testa den 30 dagar kostnadsfritt. Bibliotek kan använda tjänsten i dagisverksamheten, till exempel under sagostunder. Maija fick många frågor om tjänsten, som redan används av en del bibliotek medan andra ännu funderar. Det lönar sig säkert att utnyttja erbjudandet om gratis testning!

Ännu en Maja före lunchen! **Maja Otte-lin** från Sydkustens landskapsförbund berättade om Sydkustens bokpaket till dagisar. Paketet innehåller sju nya barnböcker och ett inspirationsmaterial för läsning i daghemmen. 200 daghem har fått bokpaketet. Inspirationsmaterialet finns tillgängligt för alla, böckerna kan man låna på bibban om man inte fått paketet. Maja funderade också lite kring de ansökningar som kom från daghemmen. Vissa uppgav att de kommer att läsa böckerna vid vilan, andra hade planer på att göra drama och annat skoj med

Foto: Anneli Haapaharju

böckerna. Vilka av dessa männe har störst behov av bokpaket & inspiration??

Sedan blev det lunch. Supergod indisk mat. Hoppas alla åt lika gott!

Inför en mätt och belåten publik inledde **Melina Aremaa** och **Riina Kantola** med att presentera Läsrörelse i familjerna, som är ett gemensamt projekt för Lojo, Högfors och Borgå. Projektet har precis kommit i gång och har som mål att nå familjer med barn under skolåldern, speciellt familjer som inte är biblioteksanvändare. Nyckelord

är *samarbete* mellan olika aktörer och bestående verksamhetsmodeller.

Cilla Eriksson berättade om ett liknande projekt i Helsingfors, rådgivningsprojektet Läs för mig!, där man samarbetar med bland annat rådgivningar, logopedier och ordkonstledare. Målet är att främja högläsningen i familjerna och uppmuntra till biblioteksbesök.

Mycket på gång i småbarnsvärlden, men det ska förvisso börjas i tid. Eller som Förlagets **Sara Enholm Hielm** sa: Ingen eller väldigt få blir läsare i tjugoårsåldern...

Sen en relativt långväga inspiratör, **Lena Sågfors** från Kronoby. Lena berättade om Läspulsen, som utarbetats vid Vasa stadsbibliotek. Man har skapat konkreta produkter, färdiga att användas. Vilken lycka för oss alla, som kämpar med tids- och resursbrist och ibland (sällan, men dock) lider brist på idéer! Och vilken härlig kommentar av elev, som blivit utsatt för Läspulsen: "Ärsyttävää, så herätit mun lukutoukan!"

Alla biblioteksälskare, upp till kamp för att väcka mängder av bokmalar!

Lena fortsatte med att tillsammans med Cilla berätta om Lukuklaani. Lena och Cilla har tillsammans sammanställt ett bokpaket för åk 7-9 och till paketet finns också en fantastisk handbok för undervisningen. Ingenting hindrar att också vi på biblioteken stjäla idéer och inspiration ur handboken.

Tobias Larsson fungerar som Läsinspiratör Junior inom Helmet, vilket härligt jobb! Barn och unga kan få hjälp av Tobias med att komma igång med läsning eller att komma vidare om det känns som att man kört fast. Den unga läsaren kan välja mellan att få en boktipslista, en bokpåse eller ett personligt bokprat med Tobias.

I Åbo har man ordnat babyvecka sedan år 2009 – en vecka med kultur- och läsinspiration för de riktigt små. **Anna Edgren** berättade om olika saker man ordnat under babyveckan genom åren och om de speciella utmaningar program för bebisar kan föra med sig, till exempel barnvagnsparkering! »

Läsambassadörerna Amanda Audas-Kass och Henrika Andersson presenterade sig och sin verksamhet. Foto: Susanne Ahlroth

Belinda Kardén från Utbildningsstyrelsen talade om Läsrelsen och projektet Lyft språket.
Foto: Susanne Ahlroth

» **Leena Pylkkö** från Åbo har studerat Babykognition och vi fick höra intressanta forskningsresultat. Det har i olika studier visat sig att den vuxnas uppmärksamhet förlänger barnets uppmärksamhet, att barnet fokuserar en längre tid tillsammans med en vuxen. Barn och vuxna tillsammans är alltså det som gäller!

Fantastiskt hur mycket läsfrämjande vi gör! Och hur villiga alla är att dela med sig!

Sedan kaffepaus. Med bullar, tack Jan! (Någon hade föreslagit frukt, då sa Jan med kraft: Det ska vara bulle!)

Men, det behövs också annat än motivation, idéer och glatt humör. Pengar.

Vi fick efter kaffet ta del av tre presentationer av understöd man kan ansöka om för olika projekt. **Susanne Ahlroth** redogjorde för de statsunderstöd för bibliotek man kan ansöka om och viktiga saker att beakta i samband med dessa understöd.

Viveka Åberg från SFV presenterade de understöd man kan få och poängterade att de har löpande ansökningstid. Och så har de ett alldeles fantastiskt ställe, Lillholmen, där en bibliotekarie hyresfritt kan vistas 16.7-15.9.

Anna Wilhelmsson från Svenska Kulturfonden redogjorde för de understöd man kan få från fonden. Kultur på bibban och

understöd för fortbildning har fri ansökningstid under hela året, ansökningstiden för projekt är november. Kultur på bibban ska verkligen helt konkret ske i biblioteket, tanken är att locka människor till biblioteket. Just så vill vi ha det!

Efter en programspäckad dag var det ännu dags för den obligatoriska workshopen. **Anne Suvanto** från Borgå AKE delade ut lappar där vi i grupper fick skriva våra hälsningar till alla aktörer som haft presentationer. Tack Anne, för en kort och koncisa workshop, mera skulle vi inte ha måttat!

En kommentar i utvärderingen av dagen: "Två dagar nästa gång? Inspirerande (och nästan beroendeframkallande) dag. Fantastiskt jobbat och stort tack till alla arrangörer och presenterare!"

Vi ses på nästa träff!

Catharina Latvala

serviceförman, Borgå stadsbibliotek

Lena Sägfors från Kronoby bibliotek talade om projekten Läspulsen och Library Lover.
Foto: Susanne Ahlroth

Presentationerna och hälsningarna från workshopen har lagts upp i Regionförvaltningsverkets materialbank:

<https://www.avi.fi/web/avi/koulutukset-jatapahtumat/koulutusmateriaali>

Till kompetensens lov

"DET FINNS INGET BESTÄNDIGT FÖRUTOM FÖRÄNDRING" är ett ofta använt citat av Herakleitos för att förklara och motivera varför det är nödvändigt att förnya eller förändra saker vi kanske inte är så motiverade för. Ett slitet citat men samtidigt utmärkande för vår tid.

En jämlik fördelning blir en ännu större fråga ifall vi ser en minskning av statsunderstöden, ifall biblioteken med större muskler fortsättningsvis kan gå framåt, medan de med mindre sackar efter ännu mera.

Samhället förändras snabbt och vi med det. Biblioteken har varit i en omvandlingsprocess redan en god tid. Det tålmodiga och målinriktade förnyelsearbetet har märkts också bland allmänheten, i medier och i politiken och biblioteksverksamheten har (mot alla odds) fått ett nytt lyft.

Samtidigt vet vi att alla bibliotek inte befinner sig på samma nivå eller har samma förutsättningar att hänga med. Det kan bero på kommunens svaga ekonomi eller på en oförstående eller njugg inställning bland ledande politiker och tjänstemän eller på en inte

tillräcklig kompetent personal. Tyvärr är det ofta så att biblioteken med de sämsta resurserna (personal, utrymmen, anskaffningar, evenemang) är de bibliotek som mera sällan deltar i kompetenshöjande utbildning eller projektverksamhet.

De allmänna biblioteken i Finland befinner sig i en såtillvida lycklig situation att de statliga myndigheterna mer eller mindre oberoende av fluktueringar i rikspolitiken har kunnat stödja bibliotekens verksamhet och utveckla personalens kunskande. Inte minst tack vare en lång historia med bibli-

otekslagstiftning. Den politiska viljan och strukturen med statsunderstöd till byggnader, projekt och fortbildning har, naturligtvis tillsammans med kommunernas egna satsningar, varit en garant för bibliotekens utveckling. Den här politiska viljan och strukturerna var en av skillnaderna mellan finländsk och svensk bibliotekspolitik, som diskuterades under det finsk-svenska bibliotekspolitiska seminariet på Hanaholmen i oktober. Ibland behöver man andras ögon på sig för att se det goda – eller mindre goda i det egna landet.

Tyvärr är det ofta så att biblioteken med de sämsta resurserna (personal, utrymmen, anskaffningar, evenemang) är de bibliotek som mera sällan deltar i kompetenshöjande utbildning eller projektverksamhet.

Regionförvaltningsverket och biblioteken med regionala uppdrag är de största anordnarna av fortbildning för personal på de allmänna biblioteken. För detta ansöker både RFV och biblioteken årligen om statsunderstöd från undervisnings- och kulturministeriet. Förutom ansökningarna förs det förhandlingar och diskussioner om mål, tyngdpunktsområden och former för utvecklingsarbetet. Till ansökningarna bifogas planer och kostnadsberäkningar. Verksamheten rapporteras och utvärderas. En mätare är hur stor andel av kommunerna som deltagit i fortbildningen.

Ett bekymmer är att vi ser vita fläckar på bibliotekskartan i Finland, bibliotek som inte deltar i fortbildning eller projektverksamhet. Hur hjälpa och motivera dessa kommuner att också komma i åtnjutande av de stöd som finns för utveckling av både kompetens och verksamhet? En jämlik fördelning blir en ännu större fråga ifall vi ser en minskning av statsunderstöden, ifall biblioteken med större muskler fortsättningsvis kan gå framåt, medan de med mindre sackar efter ännu mera. I tider med dålig kommunal ekonomi har statsunderstöden åtminstone delvis kunnat erbjuda en hjälpande hand.

Utvecklingen av kompetensen och verksamheten är pågående och borde ske systematiskt och målinriktat. För att alla bibliotek ska hänga med och för att invånare i hela landet ska ha jämställda möjligheter till kvalitativt goda tjänster. Det är ledarskapets uppgift att regelbundet följa upp kompetensbehovet, uppmuntra personalen och ge möjlighet att delta i kompetenshöjandet. Det är resurskrävande, men det är också smart personalpolitik som ger utdelning i kunskapslyft och välmående, inte bara hos personalen, utan i förlängningen bland biblioteksanvändare och kommun-

invånare. Fortbildningsanordnarnas uppgift är att kunna förutse och svara på behov och formulera riktiga målsättningar, skapa angelägna innehåll, pedagogiskt passande former och god tillgänglighet för den kompetenshöjande verksamheten. Och då menar jag att kompetenshöjande är inte bara kurser, och god tillgänglighet är inte bara streaming av dem. Vad det är borde vi diskutera mera – för att få alla med.

Susanne Ahlroth

Överinspektör vid Regionförvaltningsverket med de allmänna biblioteken som specialområde (susanne.ahlroth@avi.fi)

Bibliotekstjänster för barn och unga

Seinäjoki stadsbibliotek sköter från och med nästa år det nationella specialuppdraget att främja barns och ungas läsintresse och läskunnighet. Uppdraget är nytt och utmanande men Seinäjoki har länge arbetat långsiktigt och målmedvetet med läsfrämjande arbete för alla barn, säger bibliotekschef Mervi Heikkilä.

Målsättningen är att små bibliotek med lite personal också ska ha förutsättningar att satsa på barn- och ungdomsarbete, säger Mervi Heikkilä.

Bilder: Seinäjoki stad

Beskedet att det var Seinäjoki stadsbibliotek som fick det riksomfattande specialuppdraget att utveckla bibliotekstjänster för att främja barns och ungas läsinnes och läskunnighet kom redan i februari i år. Officiellt börjar uppdraget i januari 2020, men bibliotekschef **Mervi Heikkilä** har redan fullt upp med förberedelserna.

– Samtidigt som jag har förberett starten har jag fortsättningsvis jobbat som bibliotekschef. Det har varit en minst sagt intensiv höst, säger hon med ett leende.

Efter årsskiftet tar Heikkilä tjänstledigt från posten som bibliotekschef, och ägnar sig åt specialuppdraget på heltid. Eller åt ”Erti”, som projektet kallas kort och gott.

Just nu pågår rekryteringen av personal till projektet. Där kommer också bibliotekarier som talar svenska och känner det svenska- och tvåspråkiga biblioteksområdet att ingå, berättar hon. Några namn vill hon inte avslöja ännu, förrän allt är avtalat och klart.

Mitt i Finland

Det var ett tiotal bibliotek som ansökte om att få specialuppdraget att främja barns och

Ett syfte med det nationella specialuppdraget är att ta fram redskap för att minska klyftan, ens lite.

ungas läsinnes – också vissa riktigt stora bibliotek, säger Heikkilä. De sökande poängsattes enligt vissa angivna kriterier, och Seinäjoki stadsbibliotek drog det längsta strået.

– Vi är förstås väldigt glada över det här. Seinäjoki stadsbibliotek har på många sätt varit en föregångare när det gäller bibliotekstjänster för barn och unga, och vi har länge arbetat långsiktigt, målmedvetet och fördomsfritt med med läsfrämjande arbete för barn och unga. Det var till exempel Seinäjokibibliotekarien **Marja-Leena Mäkelä** som i tiden tog bokpratet till Finland. På sistone har vi till exempel gjort satsningar på barn med lässvårigheter, berättar Heikkilä.

– Självt har jag jobbat i Seinäjoki sedan 2008, och jag upplever att det alltid har

funnits en tydlig beställning på satsningar på barn och unga. På den punkten har vi strukturerna i skick och resurserna i skick.

Mervi Heikkilä är själv också författare och har skrivit en lång rad barn- och ungdomsböcker på finska. Tidigare i år utkom ungdomsboken *Kauhumaan kartta* på förlaget Haamu kustannus.

– Barn- och ungdomsarbetet betyder väldigt mycket för mig personligen, och jag anser också att det är ett oerhört viktigt delområde av biblioteksarbetet.

Att Seinäjoki geografiskt sett dessutom ligger mitt i landet är en fördel, menar Heikkilä.

– Finland är ett stort land och det är särskilt de små kommunerna utanför Ring 3 som behöver det stöd specialuppdraget erbjuder.

Seinäjoki stadsbibliotek hör till biblioteksnätverket Eepos som är ett samarbete mellan 22 kommuner, stad och landsbygd, i Österbotten och Södra Österbotten.

– Inom Eepos-samarbetet har jag själv sett hur mycket resurserna för att sköta bibliotekstjänsterna varierar inom kommunerna, och det känns som om skillnaderna bara växer. Ett syfte med det nationella spe- »

» cialuppdraget är att ta fram redskap för att minska den här klyftan, ens lite.

Omfattande uppdrag

Det är ett omfattande uppdrag Seinäjoki-biblioteket har tagit på sig. Dels har undervisnings- och kulturministeriet gjort upp en uppdragsförklaring på sju punkter, och Seinäjoki stadsbibliotek har dessutom låtit göra en enkät bland barn- och ungdomsbibliotekarier i landet för att höra deras önskemål.

– Sedan har vi förstås egna visioner om vad vi vill åstadkomma. Utgående från alla direktiv och önskemål försöker vi planera en så heltäckande verksamhet som möjligt, säger Mervi Heikkilä.

I undervisnings- och kulturministeriets anvisning står det bland annat följande om det riksomfattande specialuppdraget att utveckla bibliotekstjänster för att främja barns och ungas läsintresse och läskunnighet:

”att skapa ett och leda ett nationellt nätverk av allmänna bibliotek som främjar barns och ungas läsning, samt att aktivt utveckla samarbetet inom nätverket”

– Ett sådant här nätverk kommer vi att sätta igång och sammanställa genast i januari, kommenterar Heikkilä.

”att utveckla och upprätta samarbetsstrukturer och modeller för samarbete mellan bibliotek, småbarnsfostran och skola och andra läsfrämjande aktörer”

– Här kan man till exempel tänka sig att vi utvecklar avtalsmodeller för samarbete mellan skola och bibliotek som kan tas i bruk i mindre kommuner. De behöver inte själva sätta resurser på att planera samarbeten utan kan utgå från ett färdigt koncept.

SEINÄJOKI STADSBIBLIOTEK

Invånare i Seinäjoki: 63 000.

Ett **huvudbibliotek** och tre **närbibliotek**.

Bibliotekspersonal: Cirka 60 arbetsår.

Lån per invånare: 23,21.

Drygt 500 000 **biblioteksbesök** per år.

”samarbete mellan de allmänna biblioteken och t.ex. Utbildningsstyrelsen (Läsrörelsen), Läscentrum och andra läsfrämjande aktörer”

– I dag talas det väldigt mycket om läsfrämjande arbete, och det görs stora satsningar på läsfrämjande kampanjer. Samtidigt känns det som om man i bland glömmer att det redan finns ett färdigt nätverk med allmänna bibliotek som har en lagstadgad uppgift att jobba läsfrämjande. Här har vi en uppgift att se till att biblioteken tas i beaktande när projekten planeras, och att ansträngningarna samordnas.

”att utforma, genomföra och övervaka riksomfattande pilot- och utvecklingsprojekt för att främja läsning för barn och ungdomar”

– Det ska nog bli en del projektarbete från vår sida också, men kanske inte ännu nästa år. Först vill vi komma igång med grundfunktionerna.

”att utveckla kunnandet i biblioteken om läsfrämjande arbete för barn och unga”

– Konkret innebär det här kanske att vi ordnar ett större seminarium varje år. Vi

saknar egentligen större nationella biblioteksdagar med fokus på barn och unga i Finland, och till en sådan tror jag att vi ganska lätt hittar samarbetsparter.

”att följa och dela internationell forskning”

– Det här är något som det inte finns tid för i bibliotekens vardag, så här är en konkret uppgift till oss, säger Heikkilä.

Hon framhåller att samarbete kommer att vara ett nyckelord i verksamheten. Den årliga budgeten är 200 000 euro – en relativt begränsad summa med tanke på uppdragets bredd.

Aldrig gjorts förut

Mervi Heikkilä betonar att det första projektåret kommer att gå ut på att starta upp projektet, hitta rutiner.

– Vi testar och lär oss vad som fungerar, och misslyckas säkert ibland. Det här har ändå aldrig tidigare gjorts i Finland, så det är nytt för alla.

– Vi är medvetna om att det finns ganska stora förväntningar på oss. Vi känner oss lite spända, men också väldigt entusiastiska.

Hon framhåller att uppdraget kommer att skötas på två språk, och säger att hon gärna tar emot respons på just tvåspråkigheten.

– Jag planerar faktiskt som bäst ett litet språkutbyte på svenska, för att höja mina egna svenskakunskaper. Tyvärr får jag sällan anledning att använda svenskan i Seinäjoki. Det blir en trevlig utmaning, som jag ser fram emot!

Pamela Friström

Hangö bibliotek

har en spännande historia

Hangö bibliotek har verkat i sina nuvarande lokaler i 30 år. Det firade man i september med att ordna en stor fest i biblioteket och med att ge ut en historik som berättar om spännande skeden i bibliotekets historia.

Under festen talade byggnadens arkitekter **Osmo Lappo** och **Tapio Raij** och det bjöds på levande musik. **Marketta Wall** presenterade historiken *Vårt bibliotek – Skeden i Hangö bibliotek från år 1876* samt utställningen med samma tema.

Telegrafist grundade Hangö folkbibliotek

Finland upplevde ett nationellt uppvaknande efter mitten av 1800-talet. Folket skulle förenas och bildas och också biblioteken skulle betjäna utvecklingen av nationens folkanda.

Hangö folkbibliotek grundades av järnvägsstationens telegrafist **Betty Fröberg** 1876, endast två år efter grundandet av Hangö stad. Hon stöddes av upplysta Hangöbor, bl.a. tullförvaltare och filantrop **Frans von Haartman**. Hangö hade då 300 invånare, men i början av 1900-talet redan 5 000. En del böcker fick man som donationer och anskaffningsmedel fick man genom medlemsavgifter, soaréer och bidrag från Hangö stads utskänkningsbolag.

Biblioteket var från första början tvåspråkigt. År 1898 kom folkbiblioteket i stadens ägo. Frans von Haartman önskade att också den nya ägaren skulle skaffa litteratur ”som befordrade utbildandet av en sund karaktär, högre vyer och en gedignare fack- och allmänbildning hos vårt uppväxande släkte”.

Öppet efter gudstjänsten

Under de första årtiondena verkade biblioteket i olika villor, i folkskolans klassrum och samlingslokalens kapprum.

Därför måste biblioteket flytta då första världskriget bröt ut augusti 1914 och ryska soldater tog utrymmet i eget bruk. Då försvann också bibliotekets gamla dokument.

Under de första årtiondena var biblioteket öppet en vardag och om söndagar klockan 14–16, d.v.s. efter gudstjänsten - en tradition som fortgick till år 1924. Biblioteket sköttes av folkskollärarinnor eller änkefruar, som på detta sätt kunde försörja sig. »

Folkskollärare. De skötte om biblioteket då det övergick i stadens ägo 1898. (Samma år sammanträdde de finsk- och svenskspråkiga folkskollärarna under ledning av sin inspektör **Anders Kaustell**. Nästan alla personerna på bilden hörde antingen till bibliotekets styrelse eller verkade som bibliotekarier i början av 1900-talet.

Bakre raden fr.v. **Anders Kaustell**, **Aina Cairenius**, **Anna Aschan-Korsman** och **Emilia Ekblom** (bibliotekarie).

Andra raden fr.v. **Fanny Johansson**, **Augusta Sarin-Salma**, **Lina Wennerqvist**, **Maria Josefina Hellgren** (bibliotekarie), **Karl Knuts**. Nedre raden fr.v. **Helmi Nemlander** och **Olga Gyldeén**.) Hangö museums bildarkiv.

» Himmi Nordström förnyade biblioteket

En amerikansk biblioteksmodell fick fotfäste. Enligt den skulle biblioteken finansieras med allmänna medel, vara gratis och skötas av utbildade biblioteksföreståndare. En läsesal och ett fackbibliotek, där det var möjligt att studera, skulle höra till biblioteket.

Utgångspunkten var idén om uppfostrans positiva inflytande och tron på människans förmåga och lust att utvecklas med hjälp av självstudier. Samma principer betonades i folkbibliotekslagen från 1928. Under skolstyrelsen bildades en bibliotekskommitté och under den statens biblioteksbyrå. Till byråns personal hörde bland annat biblioteksinspektörer som regelbundet besökte biblioteken.

En ny tid inleddes 1922 i Hangö folkbiblioteks historia, då **Himmi Nordström** valdes till bibliotekarie. Tidigare hade böckerna numrerats i anskaffningsordning, men nu gjordes katalogiseringen enligt ett svenskt katalogiseringssystem. Biblioteket kallades nu Hangö stads bibliotek och började också få statsbidrag.

För biblioteket hyrdes tre rum och eftersom de var små, var lånetiderna olika för barn och vuxna. År 1926 fick biblioteket egna lokaler i det nya stadshuset: en stor utlåningssal, bokmagasin och läsesal med tidningar och tidskrifter. En del av läsesalen avdelades till referensbibliotek och 1930 grundades där en särskild Hangösamling. Biblioteket hölls öppet åtta timmar om dagen, från 1926 tills vinterkriget bröt ut.

Första sjukhusbiblioteket

Som de första i Finland förde Hangö bibliotek och Himmi Nordström biblioteket till sjukhuset i januari 1939. Himmi gick till sjukhuset en gång i veckan och förde 30-40 böcker åt gången till patienter och personal.

De hade också möjlighet att ur kataloger välja de band som de ville ha. Sjukhusets vaktmästare hämtade dem följande dag och då var böckerna färdigt inpackade och försedda med beställarens namn. ”Denna biblioteksverksamhet var en källa till glädje både för de sjuka och för bibliotekarien. Den kunde dock inte fortsätta ostörd. Kriget avslutade också denna verksamhet, som hade inletts med så glada förväntningar”, skrev Himmi Nordström 1941. Efter krigen startade verksamheten i Hangö på nytt 1948 och avslutades 1986.

Då Hangö evakuerades efter vinterkri-

Förbjudna böcker. Övervakningskommissionen förbjöd år 1945 bl.a. dessa böcker som Sovjetfientliga och de plockades ur bibliotekets samlingar.

get i mars 1940 flyttade Himmi Nordström till Vasa där hon fortsatte sin banbrytande verksamhet som frivillig i Vasa krigssjukhus till slutet av 1952.

Biblioteket evakuerades till Ekenäs

Sovjetunionen anföll Finland den 30.11.1939. Vinterkriget hade brutit ut. Under kriget bombade Sovjetunionen Hangö 72 gånger och fällde mer än 1 100 bomber över staden. Då vinterkriget bröt ut fanns det cirka 8 000 invånare i Hangö.

Biblioteket stängdes, men det öppnades i slutet av december. Under år 1940 var biblioteket öppet två gånger i veckan, men på grund av de fortlöpande bombningarna blev verksamheten svår att driva. Det sista lånet gavs ut 12.3.1940. Följande dag slöts freden i Moskva. Man kom överens om att Hangö skulle arrenderas ut åt Sovjetunionen för 30 år. Hangöborna fick 10 dagar på sig för evakuering.

Bibliotekets 14 000 band evakuerades till Ekenäs. Där placerades de på olika ställen

tills de slutligen fick en fristad på Ekenäs biblioteks vind.

En ny start

Sovjetunionens arrendetid i Hangö räckte slutligen knappt två år. Försättningskriget blossade upp i slutet av juni 1941 och den 2.12.1941 lämnade de sista ryssarna Hangö. Innan de for sprängde de flera offentliga byggnader, bl.a. stadshuset. Återuppbyggnaden inleddes 1942.

För biblioteket hyrdes tre rum och man använde fortfarande slutna hyllor eftersom man ansåg att människorna inte fritt kunde få bläddra bland böckerna, eftersom de alldeles påminde ”om skaror från Vilda västern”. Till öppna hyllor övergick man 1945. Utlåningen växte kraftigt och öppethållningen utökades till 12 veckotimmar 1950.

Övervakningskommissionen blandade sig i bibliotekens bokbestånd 1944 och också Hangös bibliotek fick lov att från sina samlingar avlägsna litteratur ”som inverkar menligt på förhållandet mellan Finland och Sovjetunionen”.

Musik bland bibliotekshyllorna

Efter kriget fick Hangö det första nya biblioteket i Finland 1951, då det nya stadshuset blev färdigt. Biblioteket byggdes på sin tidigare plats, men lokalerna var mycket större. I det nya stadshuset verkade biblioteket 1951–1989.

Nya vindar blåste i biblioteksbranschen. Kulturopåverkaren **Seppo Nummi** inledde på 1950-talet en diskussion om musikutbudet i biblioteken och bibliotekens uppgift att i offentliga lokaler betjäna olika konstformer.

Margit Frankenhaeuser var bibliotekarie i Hangö 1953–1964. Hon blev inspirerad av Nummis idéer och inkluderade som en av de första i Finland musiken i bibliotekets verksamhet. I bibliotekets konstvrå arrangerades *Musik bland bokhyllorna* 1956–1964 under ledning av stadens kapellmästare **Fabian Dahlström**.

Inspirerad av *Musik bland bokhyllorna* föreslog den 15-åriga **Tomy Karlsson** för Margit Frankenhaeuser att musikkvällar också skulle ordnas för ungdomar. Så blev det och under musikkvällarna spelades den tidens populärmusik, bland annat av **Pat Boone**, **Harry Belafonte**, **Louis Armstrong**, **Debbie Reynolds** och framför allt **Elvis Presley** och **Tommy Steele**, om vilkas popularitet fördes en häftig tävling.

Kvällarna var mycket populära och deltagarna kunde uppgå till 120 ungdomar. Kvällarna avslutades alltid med **Bill Haley's See You later Alligator**. År 1964 var Frankenhaeusers sista verksamhetsår i biblioteket och samma år tog också ungdomarnas musikkvällar i biblioteket slut.

I eget bibliotekshus från år 1989

Hangö bibliotek fick heltidsanställd personal 1964. **Inger Lundqvist** var Finlands yngsta bibliotekarie då hon trädde till som ledare för Hangö bibliotek 1970. Hon stannade i tjänsten till år 2007 och hon lyckades också skaffa ett eget hus för biblioteket.

Stora områden från de omgivande kommunerna anslöts till Hangö stad 1.1.1977 och Hangö fick filialbiblioteken i Tåktom, Tvärminne och Lappvik. Av dessa finns endast Lappvik filialbibliotek kvar.

År 1989 fick Hangö bibliotek ett eget hus som gav större möjligheter att utveckla verksamheten. Västnyländska kommuner grundade en gemensam Lukas-databas som togs i bruk i Hangö 1996. Lukas-bibliotekens samarbete i sin tidigare form tog slut år 2017, men fortsatte inom Helle-biblioteken.

Personalen på Hangö bibliotek har på många sätt berikat sitt biblioteks verksamhet. Biblioteksfunktionär **Benita Forsman** ordnade under nästan 40 år lästunder för vuxna utvecklingsstörda – den sista tiden gjorde hon det som pensionär.

Specialbiblioteksfunktionär **Agneta Möller Salmela** är känd i hela Finland och också utomlands med sin Hangömodell. Med den vill hon vägleda barn och unga till böckernas värld genom att erbjuda föreställningar med olika temata i bibliotekets upplevelserum.

Marketta Wall

författare till historiken om
Hangö bibliotek

Kulturpersonlighet. Margit Frankenhaeuser jobbade som t.f. bibliotekarie i Hangö 1953–1964. Under hennes tid infördes musikkvällar för vuxna och ungdomar i bibliotekets verksamhet. Bild privatsamling.

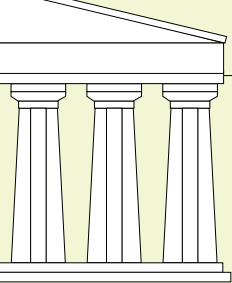
Evakuering. I mars 1940 evakuerades Hangö bibliotek till Ekenäs, efter beslutet att Hangö skulle arrenderas till Sovjetunionen.

År 1952. Bibliotekarie Anna-Lisa Karling vid lånedisken i Hangö biblioteks lokaler i det nya stadshuset, som byggdes upp på nytt efter bombningarna under kriget. Bild: Hangös stadsbiblioteks bilder

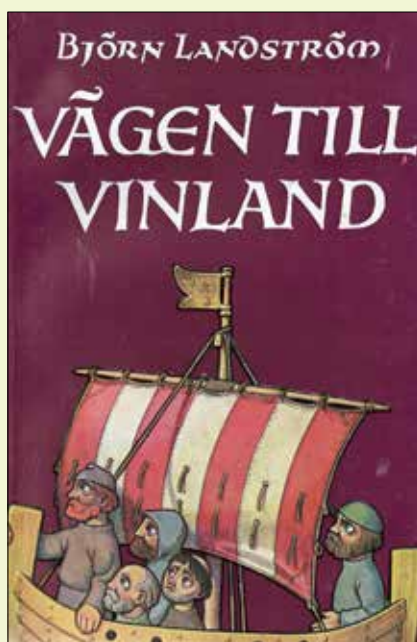
Hangö museums pensionerade chef Marketta Wall har skrivit historiken om Hangö bibliotek

FINLANDSSVENSKA KLASSIKER

Hej åter i klassikernas tecken! Efter tre år med kolumnerna känner jag att det nu blivit dags att tacka för mig och säga hej då på obestämd tid. Jag hoppas att kolumnerna har gett läsaren goda inblickar i äldre finlandssvensk litteratur. Det har varit givande att studera mindre kända verk, vissa nästan bortglömda idag. Mina tankar går till bibliotekens magasin av gamla böcker som jag ibland haft hjälp av: må samlingarna gallras varsamt!

I denna avslutande kolumn skriver jag om ett ämne som intresserat mig länge: de isländska båtfärderna till den nordamerikanska kontinenten för drygt 1000 år sedan. Det vi känner till om dessa färder bygger på två isländska sagor, *Grönlänningarnas saga* och *Erik den Rödes saga*. Det gynnsammaste området där de slog sig ner kom sedan i den isländska sagalitteraturen att kallas Vinland. Vissa forskare försökt spåra området men som historiska källor är sagorna opålitliga. Att islänningar från det redan koloniserade Grönland kände till och besökte den nordamerikanska kontinenten är ändå bevisat. Arkeologiska fynd på Newfoundlandsspetsen under 1960-talet kom att

Vägen till Vinland av Björn Landström, utgiven 1954.

men det är svårt att peka på varför, då romänen har sina förtjänster.

Romanen utgår från Erik den Rödes saga, vilken skildrar sjöfararen Leif Eriks sons resa från Nidaros i Norge med Grönland som mål. Men knarrskeppet driver för långt västerut och de finner ett nytt land i

är stundvis starkt skildrad, författaren vill inte ge en utslätad eller förhålligande bild av tidsepoken. Dylikt kan slå fel och bli effektsökande, men Landströms text är engagerande.

Till romanens svaga sida hör den tidiga re nämnda tydliga indelningen i episoder, samt att läsaren kan uppleva att det händer lite för mycket under färden över havet: så mycket att man undrar hur de överlever all köld och väta. Detta parat med att landstigningarna i det nya landet sker först helt mot slutet: först i ogästvänliga Markland och sedan söderut längs med kusten till Vinland. Men detta är kanske meningen: spänningen laddas upp och slutet är vackert i sig.

Under färden blir berättaren nämligen vän med irländaren Cathal bildskäraren. Denne delger honom legenden om den helige Brendan, en irisk sjöfarande munk, som redan kring 500-talet skulle ha tagit iland i Nordamerika i en läderbåt (iriska: curagh). Cathal är övertygad om att detta är det land som Brendan beskriver. Då Leif Eriksson med besättning efter några dagar i Vinland beger sig hemåt till Grönland innan vintern, beslutar sig Cathal för att lämna besättningen och stanna kvar:

”Uppe i skogen gingo vi från de andra. Cathal drog mig från de andra, och jag förstod att han skulle gå ifrån oss och att detta skulle vara ett avsked. Vi omfamnade varandra, men gråten i mitt bröst hindrade mig att tala, och jag kunde inte i ord välsigna honom och hans väg, och önska honom lycka. Sedan gick han bort i regnet för att uppsöka paradiset.”

Som sammanfattning har Landström skapat en inlevelsefull berättelse över en resa som vi endast känner i sagans form, men som väl går att läsa än idag. Även de fina illustrationerna gör boken till ett utmärkt exempel över Landströms talang och förmåga.

Johan Lindberg

bibliotekarie vid Arbis i Helsingfors

Läs mer om Björn Landström på nätet, t.ex.:
Uppslagsverket Finland
Biografiskt lexikon för Finland
Svenska Wikipedia har intressant läsning om Vinland och vinlandsresorna.

Umbärandena och smutsen är stundvis starkt skildrad, författaren vill inte ge en utslätad eller förhålligande bild av tidsepoken. Dylikt kan slå fel och bli effektsökande, men Landströms text är engagerande.

vetenskapligt verifiera att nordbor satt sin fot i Amerika omkring år 1000, nästan 500 år före Columbus.

En som var fascinerad av detta var den finlandssvenska författaren, illustratören, och segelskeppskännaren **Björn Landström** (1917–2002). Utöver att Landström med stor skicklighet tecknade skepp från olika tider och skrev en prisad bok om Vasa-skeppet, utgav han även skönlitteratur. Emellertid har denna sida av hans produktion fallit i glömska. Romanen *Vägen till Vinland* (utgiven 1954) torde inte vara ett undantag,

väster. Berättaren är en ung präst från Syd-europa, som norske kungen Olav Trygvasson sänt med för att sprida kristendomen på Grönland. Många år efter resan minns han händelserna utgående från sina anteckningar. Romanen är uppbyggd av fristående berättelser, som inte alltid knyter till något som hänt i det föregående. Varje kapitel inleds med en skickligt utförd teckning av författaren, liknande medeltida bokillustrationer. Med stor inlevelse skildrar Landström färdens stormar och besättningens motsättningar. Umbärandena och smutsen

Normkreativitet i barnböcker

En hälsning från en läsinspiratör på Instagram

Att lyfta fram normbryt

I omkring 1,5 år har jag lyft fram normbrytande barnlitteratur via Instagramkontot Normkreativa barnböcker. I skrivande stund har jag tipsat om omkring 250 böcker för noll- till nioåringar där karaktärerna på något sätt bryter mot normen. Det kan handla om vem huvudpersonen är kär i, hurdan familj som skildras, att det handlar om ett barn med intellektuell eller fysisk funktionsnedsättning eller att boken handlar om ett brunt barn.

För att göra det extra lätt att hitta lämpliga böcker bland mina tips har jag också skapat hashtaggar som #normbrytförfemåring, #barnbokombruntbarn och #barnbokmedtvåmammor. Hashtagarna gör det lätt att hitta fler böcker med något specifikt man söker.

Böcker som spegel och fönster

En av de sakerna som är så fint med böcker är att de fungerar både som spegel och som fönster. Jag tänker till exempel på boken där ett dagisbarn ofta blir argt och får utbrott både hemma och på dagis. Hon bråkar med sina kompisar och är verkligen inte den typiska glada och snälla barnbokskaraktären. För ett barn som kanske har adhd kan det vara guld värt att ett så kallat problembarn synliggörs och får vara huvudpersonen i en berättelse.

Samtidigt ska barnböckerna också kunna fungera som fönster så barn kan få läsa om hur andra barn kan ha det, barn som kanske har en annan familjekonstellation

eller religion eller vad det nu kan vara än en själv. Kanske läsaren upptäcker att känslorna, problemen eller vardagen som karaktärerna möter ändå är de samma som i den egna familjen.

Egen nisch

Det finns en hel uppsjö andra barnbokstipsare på Instagram, men jag har inte hittat någon annan som uteslutande fokuserar på normbrytande barnlitteratur. Jag upplever att föräldrar som är intresserade av normkritik, som ju ligger i tiden nu, men inte nödvändigtvis av barnböcker hittar till mitt konto via olika diskussionsforum och cirklar och tack vare det får upp ögonen och intresset för barnlitteratur. Sedan passar jag också på att lyfta fram finlandssvenska normbrytande barnböcker eftersom över 70 % av mina följare är från Sverige.

Det är speciellt glädjande att höra av mina följare att de tack vare Instagramkontot gjort många berikande biblioteksbesök eller att de hittat den perfekta presenten till ett barn i sin närhet, ett barn som inte ofta ser sig självt representerat i barnlitteraturen.

Det lilla extra

Ibland när jag har tid gör jag något extra av den plattform jag skapat. Ifjol gjorde jag med understöd av Eugène, Elisabeth och Birgit Nygréns stiftelse en julkalender där jag varje dag tipsade om en bok som följarna kunde vinna till valfri dagisgrupp eller skolklass i Finland.

Då jag kom upp till 1000 följare i våras

lottade jag i samarbete med bokförlagen ut de fem böcker som fått flest spara-markeringar av alla böcker jag hade tipsat om. Det vill säga de böcker som följarna velat lägga på minnet för att kanske låna eller köpa senare.

Den här julen valde jag att slå ett slag för adventsböcker med 24 kapitel och har tipsat om en knapp handfull sådana där karaktärerna visar på mångfald. Jag tycker själv att det inte finns något mysigare sätt att vänta på julen tillsammans med barnen än med en spännande och stämningsfull adventsbok! Och samtidigt skadar det verkligen inte att lära känna diversitet och bli öppnare för olikheter.

Tove Nylund

Driver instagramkontot Normkreativa barnböcker (www.instagram.com/normkreativa_barnbocker), jobbar till vardags med skolbiblioteket Ebban och leder småbarnsordkonst.

Att skriva för och om unga

Ett samtal med författaren och bibliotekspedagogen Julia Wickholm

Foto: Förlaget/Niklas Sandström

Du kom i februari ut med debutboken *Olivia för alltid* (Förlaget). Vad handlar den om?

Boken handlar om Olivia som blev övergiven när hon var bebis och hittades på en sjukhustrappa. Efter att ha bott hos olika fosterfamiljer blir hon adopterad av Lena och Lasse. Boken utspelar sig under sommaren efter nian då Olivia plötsligt får möjlighet att veta vad som hände henne som barn. Hon hittar ett brev i garderoben som hennes mormor skickat till hennes adoptivföräldrar och bestämmer sig för att rymma hemifrån för att träffa henne, och för att ta reda på om hon har något att berätta om Olivias föräldrar.

Till vilken åldersgrupp riktar sig boken?

Till 12–15 åringar. Men jag funderade mycket på om den skulle rikta sig till barn, unga eller vuxna.

När vi tänker på att skriva för ungdomar tror jag det bästa tillvägagångssättet är att fråga vad ungdomar själva vill läsa om och är intresserade av.

En ganska stor del av boken utspelar sig i ett övergivet hus, Solrosgården, varifrån kom den idén?

Det var viktigt för mig att Olivia skulle ha ett mål när hon rymmer. Men jag ville också att det skulle finnas ett ställe där hon får möjlighet att se något nytt, träffa nya människor och lära sig om sig själv och andra. Solrosgården är som ett slags kollektiv, och till själva huset fick jag inspiration av ett fallfärdigt gult hus som fanns i Sibbo när jag var liten. Vi brukade leka där fast vi inte fick. Där var stökigt, och en massa gamla saker fanns fortfarande kvar. Vi kallade det gula huset, och i skrivprocessen hette Sol-

rosgården bland annat gula huset innan det blev just Solrosgården.

Du har en karaktär i boken som är icke-binär, Fenix. Är mångfald och representation något som du tänkte på under skrivprocessen?

Jag försöker tänka på att skriva till en bred målgrupp. Att som ung hitta teman och karaktärer som dessa i skönlitteratur kan fungera identitetsskapande och öppna dörrar till att förstå sig själv.

Det är väldigt kul att allt fler böcker har större representation. Läsarna har ju också en mångfald. I skrivande är det viktigt att

tänka på de som kanske inte alltid blir representerade. Samtidigt kan jag också tycka att det är jobbigt att göra representation för representationens skull: jag ville inte att det i mitt fall skulle bli en komma-ut-historia. Jag känner mig inte bekväm i att skriva ur det perspektivet. När jag skapade Fenix som karaktär visste jag inte vad hen skulle ha för kön, och då insåg jag att hen kan vara ickebinär. Men det var viktigt att presentera det på ett naturligt sätt i boken. Det behövde vara något som hen bara är utan att det blir ett klämkäckt budskap om att "alla får vara som dom är".

Vad är det bästa med att vara debutant?

Det är jättekul med allt man får på köpet; som att gå på bokmässor och träffa författare och elever. Jag får sprida den berättelse jag haft inom mig och öppna upp den för andra.

Det bästa är att min dröm gått i uppfyllelse, och att jag skapat något som faktiskt getts ut. Det finns en tanke om att "om du älskar att skriva ska du skriva oavsett om du har läsare eller inte", alltså att skapa konst utan en tanke på att det ska bli kommersiellt. Men om man har en möjlighet att tjäna något på det man älskar – varför skulle man inte göra det? Jag tänker att det kan gå hand i hand.

Och det jobbigaste?

Det jobbigaste med att vara debutant är att vara debutant. Jag har en bok som allting hänger på. Många frågar om jag skriver på något nytt, och skulle jag vara opublicerad skulle jag kunna skriva vad som helst. Men nu när jag gett ut en ungdomsbok så kanske många förväntar sig att jag ska skriva fler

ungdomsböcker, att mitt varumärke är att vara ungdomsboksförfattare. Om min nästa bok blir en ungdomsbok så kommer det finnas press på att den ska bli minst lika bra som den första.

Ellen Strömberg sade det bra: Hennes första bok hade 30 år på sig att bli till, medan hennes andra bok bara haft ett och ett halvt år.

Du jobbar som bibliotekspedagog på Iso Omena bibliotek i Esbo. Vad gör du på jobbet?

Mitt arbete har fokus på skolsamarbete och att ordna olika evenemang och projekt i samarbete med andra aktörer. Jag gör ett läsförmedlande arbete där jag träffar skolgrupper, har bokprat och erbjuder och koordinerar författarsamtal. Det är ett väldigt tacksamt jobb att göra vid sidan av skrivandet.

Hur är det att jobba både som bibliotekspedagog och författare?

På biblioteket är jag ju rent konkret omringad av ord och jag blir inspirerad! Jag ser vad ungdomarna läser och tycker om och jag får själv läsa en massa barn- och ungdomslitteratur och hitta saker som jag tycker att fungerar och även sådant som jag inte tycker fungerar. Speciellt har jag lagt märke till hur ungdomsböcker marknadsförs: det syns väldigt tydligt om utgivaren inte tänkt på titeln och omslaget ur en femton-årigs perspektiv och då kan det slå väldigt fel.

Vad vill du avsluta med?

När vi tänker på att skriva för ungdomar tror jag det bästa tillvägagångssättet är att fråga vad ungdomar själva vill läsa om och är intresserade av.

Om vi ska öppna upp till läsning kan vi inte bara smälla den "höga litteraturen" i handen på unga och förvänta oss att de ska ta till sig det direkt; men vi ska förstås inte heller underskatta den. Därför är det jättebra att skolor söker sig till bibliotek. Det är ett enormt jobb att navigera bland all litteratur som finns, och på biblioteken finns det personal som kan rekommendera böcker på basis av ungdomens eget intresse. Då blir det inte en grym arbetsbörda för lärarna att ensamma tillgodose allas behov i läsningen.

Madeleine Dunderlin

biblioteksfunktionär,

Nordisk kulturkontakts specialbibliotek

JULIA WICKHOLM

Ålder: 32

Jobbar som: Bibliotekspedagog på Iso Omena bibliotek i Esbo

Gör på fritiden: Läser, lyssnar på podcasts, tar jättemånga tupplurar.

Läser just nu: Jag läser ofta många böcker parallellt, just nu sex stycken.

En av dem är en ungdomsbok av **Jennifer Donnelly** som heter *Stepsister*. Det är en återberättelse av Askungen och handlar om hennes fula styvsyster.

När jag skapade Fenix som karaktär visste jag inte vad hen skulle ha för kön, och då insåg jag att hen kan vara ickebinär. Men det var viktigt att presentera det på ett naturligt sätt i boken. Det behövde vara något som hen bara är utan att det blir ett klämkäckt budskap om att "alla får vara som dom är".

En hälsning från läsambassadörerna

Bästa bibliotekarie,
tack att du finns!

Jag skriver till dig i egenskap av två, Amanda Audas-Kass och undertecknad, som sedan augusti jobbar som nya läsambassadörer i Svenskfinland. Ett drömjobb med många utmaningar och möten. I tre års tid kommer vi att resa runt till skolor, daghem, bibliotek. Vi kommer att delta i debatter och seminarier, ordna och delta i fortbildningar som handlar om läsande och läsning. Vårt långsiktiga mål är att öka medvetenheten om läsningens möjligheter och sprida kunskap och fakta om djupläsning. Tänk om vi kunde få varje tonåring i Svenskfinland att hitta en bok som tändar läslusten! Tänk om vi kunde få varje förälder att stanna upp, sätta sig med barnet i sin famn och slå upp bokpärmarna! Tänk om läsning kunde räknas till ett av de mest attraktiva dragen hos en människa. Och tänk, om alla vuxna kunde och ville se sig som en läsande förebild!

Vägarna till Rom är många. Vår andra målgrupp, 0–6-åringarna när vi bäst genom att dyka upp på föräldramöten (nej, inte oinbjudna), möta rådgivnings- och dag-

hemspersonal för att samtala om läsning, synas medialt och på sociala medier med läsfrämjande tankar och tips.

Kanhända är vår insats en droppe i havet. Men genom samarbete och möten med andra som också ser böcker som en källa till glädje och kunskap, kan våra droppar skapa vågor och krusningar. I vårt arbete spelar biblioteken och du som bibliotekarie en avgörande roll.

Ni är, utan att ni kanske tänkt på det, sedan länge etablerade läsambassadörer.

Biblioteket är inte bara den reella platsen där kunskap och böcker finns samlade, där finns också de som kan och vet så mycket om böcker och läsning. Ibland kanske ni bibliotekarier vet mer än ni avslöjar och berättar, kanske den långa erfarenheten av att dagligen möta både vana och kommande läsare finns som en instinkt, en förmåga att läsa mellan raderna.

Ni är, utan att ni kanske tänkt på det, sedan länge etablerade läsambassadörer.

En artikel på nätet berättar att den nya bibliotekslagen slår fast att samtliga bibliotek

också skall jobba läsfrämjande. Att det nu finns anställda med titeln bibliotekspedagog, ett välkommet inslag. För det räcker inte längre med att bara finnas till hands. Det räcker inte med att dörren står öppen för vem som helst att kliva in. Det räcker inte att biblioteket är en mötesplats, en oas av kunskap och utbildad personal. Det räcker inte att vem som helst oberoende av klass, kön, etnicitet är välkommen. Statisti-

ken och faktum talar för sig – det lånas allt färre böcker och tiden de unga ägnar djupläsningen i dag har nästan halverats sedan år 2000.

Glädjande är hur ni alla har lite olika arbetssätt – allt från bokpratande, lästipsande och sagoberättande personal till de som föredrar att lägga fram böcker enligt tema eller aktuella händelser. Bokcirklar och inbjudna författare, alla verkar ni jobba olika utgående från era preferenser och ert specialkunnande. En stor del av det läsfrämjande arbetet pågår, och har pågått i alla tider,

Den finlandssvenska läsambassadören

Projektet **Den finlandssvenska läsambassadören x 2** pågår mellan 1.8.2019 och 31.7.2022. Under tre års tid arbetar författaren och skådespelaren **Henrika Andersson** samt modersmålsläraren och författaren **Amanda Audas-Kass** som finlandssvenska läsambassadörer för att stödja läsandet i Svenskfinland med fokus på barn och unga i åldrarna 0–6 år samt 11–15 år.

Bakgrund och syfte

Bakgrunden till projektet med en finlandssvensk läsambassadör ligger bland annat i de PISA-resultat som visar att läsfärdigheten hos barn i svenskspråkiga skolor ligger på en lägre nivå än hos barn i finskspråkiga skolor. Syftet med projektet

är att lyfta fram, uppmuntra, förnya och utveckla läsfrämjande verksamhet bland finlandssvenska barn och unga. Svenska kulturfonden, Svenska folkskolans vänner samt stiftelsen Brita Maria Renlunds minne finansierar läsambassadörprojektet. Sydkustens landskapsförbund fungerar som arbetsgivare. Besök läsambassadörernas webbsida på: lasambassadoren.fi och ta frimodigt kontakt! Skicka e-post till: amanda.audas-kass@sydkusten.fi eller henrika.andersson@sydkusten.fi

SYDKUSTEN
SYDKUSTENS LANDSKAPSFÖRBUND R.F.

utan behovet av ballonger och fanfarer. Att läsa är för många privat.

En av de första frågorna vi läsambassadörer ställer till eleverna på högstadiet är om de har ett eget bibbakort. Vi frågar också hur ofta klassen besöker biblioteket – upp till fyran och femman kan det vara flera gånger i terminen men snart avtar skolbesöken parallellt med att läsintresset falnar. Varken ni eller vi sitter inne med någon form av mirakelmedicin – tonåren är vad de är – men det betyder inte att vi skall kasta yxan i sjön eller sluta bry oss. Tvärtom. Vi och ni ska fortsätta finnas där, hitta nya sätt att locka till läsning. Kanske behövs både piska och morot. (Minns en föreläsare som påpekade att det inte är föräldrarna som skall försvinna från hemmet då barnen kommer upp i tonåren, det är tonåringen som skall få öva sig på att lämna, på att säga hejdå nu sticker jag och veta att du finns där när de kommer tillbaka.)

Men tillbaka till läsningen och hur avgörande det kan vara att hitta just den bok du för tillfället behöver och vill läsa. För närvarande håller vi läsambassadörer på att knäpa ihop en modell, en form av vägledning i användningen av en sökmotor. Ett verktyg som eleven får öva i klassen för att sedan använda på egen hand. Tanken är att varje elev, från det gigantiska urvalet boktitlar dels skall lära dig att sovra fram just SIN bok, den bok hen behöver och är intresserad av just nu. Dels bli bekant med sin egen kommuns nätbibliotekstjänster för att också senare i livet kunna använda sig av detta verktyg. Ett samarbete med kommunernas bibliotekarier är för oss synnerligen välkommet. Vi hoppas att ni tillsammans med

skolans lärare tar kontakt med oss, att vi tillsammans kan hjälpa och stöda varandra.

Som bäst är ”Hitta din bok” en pilotvariant som vi provar fram med eleverna.

Först ritas var och en upp sin privata kappsäck av ord och bilder på saker som intresserar/ är viktiga i livet. Med uteslutningsmetoden luskar vi fram det optimala sökordet för att sedan gå in på bibliotekets hemsida. Olika kommuner har lite olika söksystem men få unga är bekanta med dess möjligheter. Tanken är att eleverna jobbar i par och från sitt valda ord först väljer mel-

lan skönlitteratur eller fakta och vidare från detta smalnar urvalet an efter. Då det finns ca 20 titlar kvar skall eleven välja tre (också där uppmärksamma sökorden för nämnda titlar) och från dem välja en att låna och läsa.

Om du som bibliotekarie har lust och tid att kommentera det första utkastet är vi förstas supertacksamma. Du kanske har en mycket bättre idé, dela gärna med dig.

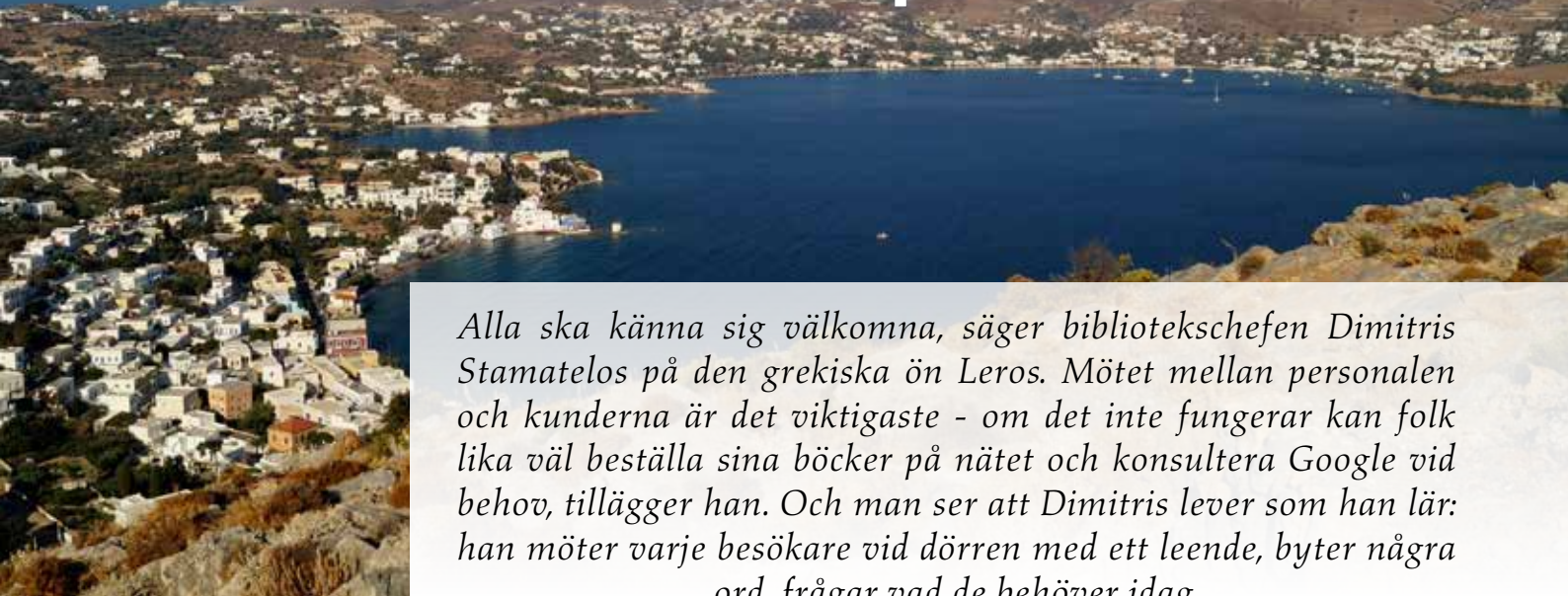
Ta gärna kontakt, kom med idéer, önskemål, kanske en inbjudan till ett besök på just ditt bibliotek. För just det, tänk om ...

Hälsar,

**Henrika Andersson
och Amanda Audas-Kass**
läsambassadörer

När litet är stort – biblioteket på Leros

Alla ska känna sig välkomna, säger bibliotekschefen Dimitris Stamatelos på den grekiska ön Leros. Mötet mellan personalen och kunderna är det viktigaste - om det inte fungerar kan folk lika väl beställa sina böcker på nätet och konsultera Google vid behov, tillägger han. Och man ser att Dimitris lever som han lär: han möter varje besökare vid dörren med ett leende, byter några ord, frågar vad de behöver idag.

Leros är en av de tolv huvudöarna i ögruppen Dodekanisos i Grekland. På den 54 kvadratkilometer stora ön bor knappt 8 000 människor. Leros har de senaste åren blivit allt mer populär bland turister, och många känner ön som **Göran och Christine Schildts** bas vid Medelhavet.

Leros är fortfarande lugnt jämfört med de närmaste grannarna Kos och Kalymnos. Det som också skiljer Leros från grannarna Kos och Lipsi är biblioteket. När ekonomin har rasat har flera grekiska städer blivit av med sina bibliotek. På Leros flyttade biblioteket in i nyrenoverade utrymmen för några år sedan. Att det lilla biblioteket är så pass välbesökt är ändå ingen självklarhet. Dimitris har fått jobba hårt för att ens hålla dörarna öppna.

Innan **Dimitris Stamatelos** kom till Leros, bodde han i Aten med sin fru och arbetade på biblioteket i Koropí, nära flygplatsen. Området var fattigt, där bodde många invandrare från Albanien. Biblioteket hade öppet från åtta på morgonen till åtta på kvällen. Många barn kom in och spenderade långa stunder på biblioteket – de större syskonen tog hand om de mindre.

En liten flicka kom varje dag med sin lillebror och tog alltid med sig max antal böcker. Dimitris märkte snabbt att hon läste bokstavligen med näsan i boken och förstod

Det räcker inte med att vara en mästarkatalogiserare.

att hon skulle behöva glasögon. Samtidigt gissade han att familjen inte hade pengar till ögonläkarbesök. Det visade sig att flickans fader var sjuk och inte kunde jobba, och modern inte vågade sig ut eftersom hon var papperslös.

När Dimitris egen mamma dog och en släkting ville skicka pengar till en begravningskrans föreslog han att minnet av modern i stället kunde hedras genom en gåva till den lilla flickans familj – och så blev det. Efter några år fick Dimitris veta att flickan hade utexaminerats från universitetet med berömliga betyg.

Utan det lokala biblioteket och särskilt utan bibliotekschefens omsorg skulle flick-

Det finns ingen bibliotekspolitik, inga gemensamma riktlinjer, lagar eller ens rekommendationer.

an kanske aldrig ha kommit vidare i sina studier.

Dimitris har flera liknande historier att berätta. Han framhäver inte sig själv utan betonar vikten av bemötanden, kundservice och omtanke.

– Om vi gömmer oss bakom disken och innanför väggarna kan vi inte visa varför vi behövs. Det räcker inte med att vara en mästarkatalogiserare.

När man hör Dimitris tala om sina kunder och deras berättelser blir bibliotekets betydelse klart utan statistik och data.

Biblioteket som gemenskap

När Dimitris för tio år sedan kom till Leros var biblioteket litet, mörkt och folktomt. Den nyvalda bibliotekarien började genast lobba: Han köpte 200 barn- och ungdomsböcker och åkte runt till skolor med dem iklädd färggranna kläder. Han delade ut böckerna och litade på att barnen skulle ta föräldrarna med sig när de returnerade dem. Småningom byggde han upp sin ”osynliga armé”, bibliotekets vänner. Lokala företagare visade sitt stöd genom att bygga snygga hyllor och andra möbler, fixa elledningar eller läckande tak. Ingen ville vara sämre än sin granne, ordet spreds och fler människor kom.

– Läget i Grekland är fortfarande svårt, förklarar Dimitris. Det finns ingen biblio-

tekspolitik, inga gemensamma riktlinjer, lagar eller ens rekommendationer. Dimitris fru, en utbildad bibliotekarie även hon, startade som frivillig ett bibliotek på ön Lipsi, men var tvungen att lägga ned verksamheten eftersom kommunen inte ville delta i kostnaderna.

Men här på Leros kommer och går folk när vi besöker biblioteket. Det var ingen tillfällighet att Dimitris fortsatte att skaffa mer böcker till det gamla, trånga biblioteket på Leros innan han började prata om nya lokaler. När folk började klaga på att det var trångt, blev det klart också för staden att utrymmena inte räckte till. Lite senare gick kommunen med på att renovera de nuvarande lokalerna för biblioteksbruk, mitt i centrum på Platanos.

I dag sitter några kunder i biblioteket med sina datorer och jobbar, andra läser, barn spelar på datorer. Det finns leksaker, spel och mjukisdjur bland böckerna på barnavdelningen.

– Det är ett tecken för barnen att böcker och berättelser är lika roliga som byggklossar eller dockor.

Varje gång dörren öppnas reser Dimitris sig, hälsar, hämtar böcker från magasinet åt en tysk deckarförfattare som bor på ön under somrarna. En äldre man från en närliggande by vill låna en bok över öns historia. När vi var här ifjol fick vi med oss en laminerad karta på ön, utan ID, utan bibliotekskort. Ibland går Dimitris fram och presenterar kunder åt varandra om han tycker att de har lika intressen.

– Jag vill att folk känner samhörighet, att de hittar varandra.

Det här biblioteket skapar gemenskap.

Lokala företagare visade sitt stöd genom att bygga snygga hyllor och andra möbler, fixa elledningar eller läckande tak. Ingen ville vara sämre än sin granne.

Framtidsdrömmar

Att åstadkomma en förändring, bygga gemenskap, prata med folk, där ligger kärnan i biblioteksarbete enligt Dimitris. När han kom in på utbildningen vågade han inte erkänna för någon att bibliotekarieyrket var ett självklart val för honom från början – de flesta studiekamraterna hade hamnat där antingen av en slump eller som andrahandsval.

– Min mamma lärde mig att älska böcker, hon var den som först tog mig till biblioteket.

Som bibliotekarie drömmer Dimitris om tre saker: För det första, att de bibliotek som nu lagts ned skulle kunna öppnas på nytt i Grekland. Och för det andra, att grunda en biblioteksbåt med en mång- och tvärprofessionell personal av bibliotekarier,

konstnärer, författare, läkare, med rum för 40–50 besökare, en bra samling olika material. Båten skulle köra runt bland öarna, locka till läsning genom mångsidigt program både ombord och med pop up-evenemang.

En till dröm har han, att kunna rädda de unga generationerna på ön Leros och på de andra öarna. När man sett och upplevt det lilla biblioteket på Leros tycker man att han redan kommit långt.

– Man kanske tycker att min största seger som chef har varit att grunda ett nytt bibliotek under den ekonomiska krisen. Själv ser jag som min allra största prestation alla de barn vars läslust jag lyckats väcka – unga som har blivit inspirerade att studera, kunder som har lyckats komma vidare i sitt liv med hjälp av biblioteket.

De största framgångarna är ännu på kommande: ”När den första generationen av biblioteksanvändare blir vuxna kommer vi att se hur biblioteket har påverkat deras liv till det bättre”. Vad är större än det?

Päivi Jokitalo

frilansande bibliotekarie

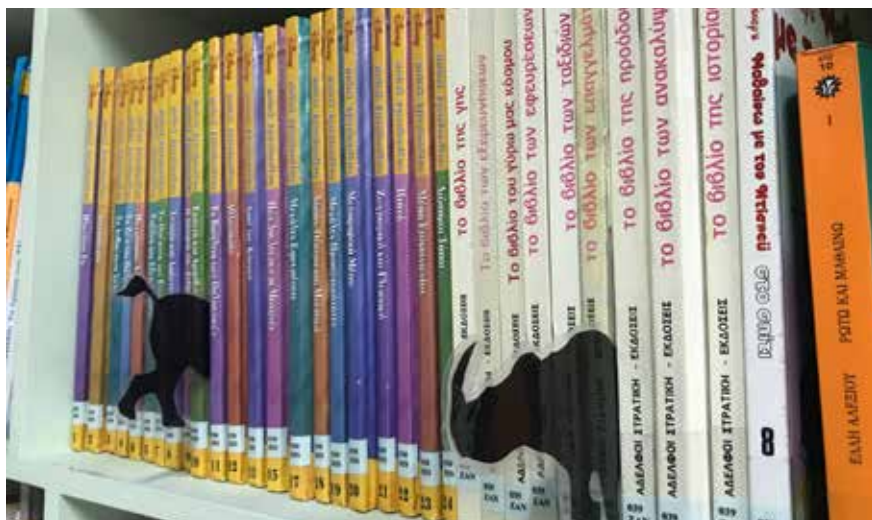
DIMITRIS STAMATELOS

Familj: fru och två barn

Bor på Leros, hemma från Aten

Gör på fritiden: undervisar trumspel för en grupp flyktingar i det stora flyktinglägret på ön. Dimitris är också musiker och brukar uppträda på restauranger på Leros.

Läser gärna historiska romaner som tar upp olika synvinklar på världskonflikter. Rekommenderar den grekiska författaren **Elias Venezis** som skrev självbiografiska romaner om sitt liv under det grek-turkiska kriget.

Kira Nalin (t.v.) och Madeleine Dunderlin. Foto: Henric Öhman

Nya bibliotekarier på Nordisk kulturkontakt

Vem är du?

Kira: Mitt namn är **Kira Nalin** och jag är nyanställd specialbibliotekarie på Nordisk kulturkontakts bibliotek. Jag har studerat sociologi och nordisk litteratur vid Helsingfors universitet. Jag har jobbat som informatikerassistent vid Helsingfors stadsbibliotek i sex år. Jag har också skrivit en roman som handlar om en tonårspojke med ångest. Jag recenserar skönlitteratur för diverse kulturtidskrifter och är en passionerad läsare.

Madeleine: Jag är **Madeleine Dunderlin**, 26 år gammal och magister i nordisk litteratur sedan ett år tillbaka. Jag jobbar som biblioteksfunktionär på Nordisk kulturkontakts specialbibliotek där jag vid sidan av studierna även jobbat som timanställd i dryga fyra år. Jag har också varit involverad i diverse forskningsprojekt som forskningsassistent på Helsingfors universitet och det akademiska skrivandet ligger mig fortfarande nära hjärtat.

Vad betyder läsande för dig?

Kira: Som barn var jag en bokslukare och dagboksskrivare. Jag älskade speciellt Fem-böckerna och **Katarina Taikons** Katitzi. I tonåren läste jag nästan inget alls, men jag hittade böckerna och skrivandet igen i 20-årsåldern. Då jag återupptäckte läsandet

var det som att hitta tillbaka hem. Läsandet betyder allt för mig. Då jag läser får jag djupare kontakt med mig själv och människor omkring mig.

Madeleine: Läsandet är många olika saker för mig, ofta jobb- eller forskningsrelaterat, men framför allt ett ställe dit jag tar mig när jag behöver själsro och ett lugnare tempo i vardagen. Dessutom är det fantastiskt att kunna syssla med läsning professionellt och jag brinner för att tala om läsning och det lästa med andra. Min man är också litteraturvetare så för mig blir läsandet också en väsentlig del i min relation till honom.

Vad läser du just nu?

Kira: Just nu läser jag **Kjell Westös & Juha Itkonens** brevväxling 7 + 7: *brev i en orolig tid*. Annars läser jag mest skönlitteratur av kvinnliga författare som **Mare Kandre**, **Janet Frame** och **Sara Stridsberg**. Den senaste boken jag läste var **Johanna Frids** roman *Nora eller Brinn Oslo Brinn*. Under de senaste åren har jag läst främst anglosaxisk litteratur. Nu blir det naturligtvis mer fokus på nordiska böcker.

Madeleine: Jag läser ofta många böcker parallellt eftersom en del är i jobbet tecken, andra på fritiden, någon faktabok för nyfikenhetens skull och så kanske en ljud-

bok och högläsningssbok också. Den senaste boken jag påbörjade är **Tove Ditlevsens** *Gift*. Den kom i nytgåva i år men publicerades första gången 1971. Jag hörde **Liv Strömqvist** och **Caroline Ringskog Ferrada-Noli** prata om den i sin podcast *En varg söker sin pod* och kunde inte låta bli den efter det.

Vad är det bästa med Nordisk kulturkontakts bibliotek?

Kira: Det bästa med Nordisk kulturkontakts bibliotek är litteraturen och alla inspirerande evenemang som mötesplatsteamet ordnar. Det är ett privilegium att få arbeta med litteratur för en nordisk kulturinstitution. Vi har trevliga kunder som gillar att småprata och tipsa om litteratur. Jag ser fram emot att småningom börja arbeta mer utåt och nätverka med kolleger i huvudstadsregionen.

Madeleine: Att det är just ett nordiskt bibliotek. Dels kommer jag i kontakt med den litteratur och de språk som jag faktiskt studerat, dels har vi ett tydligt uppdrag: att hämta nordisk kultur till Finland. Det syns i den litteratur vi köper in till biblioteket och i de evenemang som vi och institutionen ordnar, och det är en härlig miljö att vistas i; som ett nordiskt rum mitt i Helsingfors.

Kira Nalin, Madeleine Dunderlin,

Mikaela Wickström

Nordisk kulturkontakt

Om cirkulär nordisk kulturekonomi

Hanaholmens kulturcentrum för Sverige och Finland tillsammans med Finlands biblioteks förening, Undervisnings- och kulturministeriet, Regionförvaltningsverket, Kungliga biblioteket, Nationalbiblioteket, Svensk biblioteks förening och Helsingfors stadsbibliotek arrangerade i oktober ett seminarium om bibliotekspolitik i Sverige och Finland. Har länderna likartade bibliotekspolitiska målsättningar och visioner och vad kan länderna lära av varandra var frågeställningarna för dagen, som besöktes av ett 40-tal deltagare.

I Sverige har arbetet med förslag till nationell biblioteksstrategi nått målet i och med publiceringen av utredningen *Demokratins skattkammare*, som Bibban har skrivit om i tidigare nummer.

I Hanaholmen presenterades strategin av **Erik Fichtelius**, nationell samordnare och **Christina Jönsson Adrial** från Kungliga biblioteket. Namnet på själva utredningen *Demokratins skattkammare* är ett citat av författaren **Björn Ranelid** som i en diskussion med Fichtelius valde att kalla bibliotek för "demokratens skattkammare och diktatorns skräckkabinett".

Förslaget till strategi har fått inspiration från de övriga nordiska länderna och Fichtelius valde att speciellt lyfta fram Ode och Finna.fi. Förslaget innehåller något nytt,

Bibliotek ska ses som en kedja, från småbarnspedagogik till doktorshatten, det går inte att plocka ut en del i kedjan eftersom allt hänger ihop.

något gammalt och något lånat, som brölloptraditionen säger. Han valde att tala om cirkulär nordisk kulturekonomi, vi tar och vi ger av varandra. Processen kring arbetet har varit öppen och Fichtelius poängterade att själva resan har varit en del av arbetet. Utan de öppna dialogmötena och mellanrapporterna hade det varit svårare att nå målet.

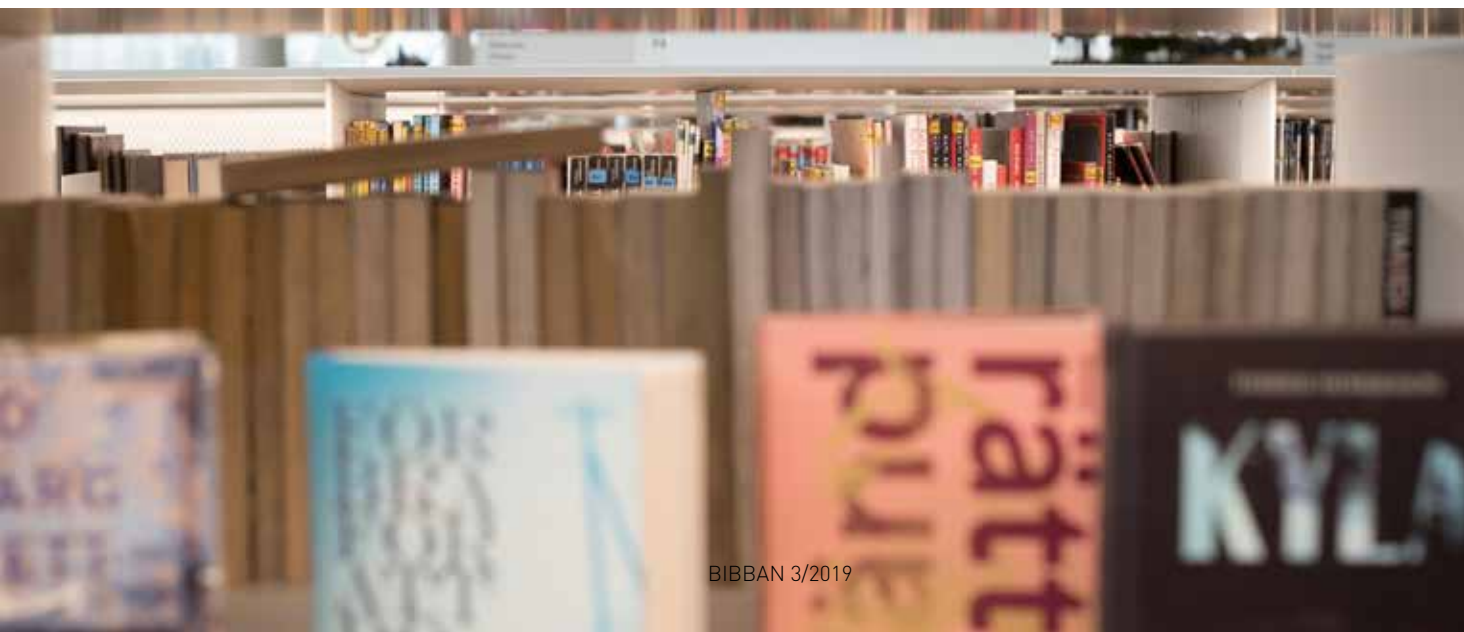
Cecilia af Forselles, Nationalbibliotekets direktör, berättade i sin kommentar till presentationen av den svenska strategin att Nationalbiblioteket förbereder en strategi som sträcker sig 10 år framåt. Hon lyfte fram hur biblioteket stärker andra enheter i samhället som t.ex. forskningen. Bibliotekens roll är att svara på aktuella frågor i samhället och baserar sig på kunskap och trygghet av välfärdssamhället.

Bibliotek ska ses som en kedja, från småbarnspedagogik till doktorshatten, det går inte att plocka ut en del i kedjan eftersom allt hänger ihop.

Susanne Ahlroth från Regionförvaltningsverket och **Leena Aaltonen** från undervisnings- och kulturministeriet berättade i sin taltur att det inte finns en direkt strategi för de allmänna biblioteken i Finland, i stället kan man se bibliotekslagen som ett strategiskt tänkande och speciellt i §6 kan man se vart vi är på väg.

Finns det då skillnader i den svenska och den finska bibliotekspolitiken? Enligt flera av de svenska deltagarna under dagen finns det inte en uttalad bibliotekspolitik i Sverige och de menade att det pratats mycket om vikten av bibliotek men det görs lite och att de personliga upplevelserna påverkar biblioteksdiskussionerna för mycket. Flera lyfte fram att man inte sällan i diskussion med politiker hamnar i träsket om det älskade barndomsbiblioteket och dess dofter, vilket verkar vara allmänt i båda våra länder. Förbjud politiker att tala om sitt barndomsbibliotek och be dem koncentrera sig och konkretisera om framtidens bibliotek istället var förslaget!

Karolina Zilliacus
ordförande FSBF

Har du bekantat dig med föreningens webbsidor?

FSBF har i många år haft sitt material på adressen biblioteken.fi, men har under det senaste året byggt upp egna webbsidor på adressen www.fsbfi.fi. Jag vill lyfta fram några saker ur det digra material som finns fritt tillgängligt för alla att läsa.

Alla nummer av Bibban, från 1/2003, finns nu tillgängliga på vår egen webbplats. Härlig läsning genom flera årtionden finns i vår fina medlemstidning Bibban. Ett gediget och omsorgsfullt arbete har satts ner på att fylla Bibban med aktuella, relevanta och inspirerande reportage. Vi får följa biblioteksarbetet genom åren och redan pärmbilderna visar på bredd i verksamheten samt förändringar under åren. Här berättas om informationskompetens, bibliotek 2.0, digitalisering, berättelser, böcker, kulturskatter, filialer, bokbussar, nytänkande, handledning och så oerhört mycket mera. Vi lever i spännande tider inom biblioteksvärlden! Föregångare till Bibban var Informationsbladet som utkom första gången hösten 1984. Från 1987 fick medlemsbladet namnet INFO-bladet och gavs då redan ut med tre nummer per år.

Bibban uppskattas mycket och är en av de saker som alltid lyfts fram när vi frågar vad som önskas av föreningen. Vårt jubileumsnummer som utgavs år 2013 i samband med att föreningen uppnådde anrika 75 år finns att läsa på vår webb. Dåvarande ordförande **Christian Nelson** inleder skriften med orden: "Det är med stolthet, och framför allt stor ödmjukhet, som jag som ordförande för Finlands svenska biblioteks-förening ser tillbaka på allt vad vår förening och dess föregångare Österbottens svenska biblioteks-förening och Södra Finlands svenska biblioteks-förening fått till stånd. Jag vill påstå att dessa förhållandevis små föreningar som långt fungerar på ideell bas har spelat en väldigt viktig roll för utvecklingen av biblioteksverksamheten och – personen i Svenskfinland."

Det har varit många medlemsträffar genom åren, men de mest omtyckta och även mest besökta har varit årskonferenserna. De första åren ordnades det konferenser separat i Österbotten och i södra Finland. Österbottens svenska biblioteks-förening har ordnat konferenser varje år sedan 1940 och Södra Finlands svenska biblioteks-förening sedan år 1947 och till dess att föreningarna sammanslogs år 1982. Programmet har förstås alltid varit biblioteksrelaterat, men inom dessa ramar finns det plats för ett oerhört variationsrikt innehåll. Biblioteksvärlden präglas av genuina värden som består,

men kännetecknas likväl av ett förändringspositivt förhållningssätt. Sida vid sida finns det kulturskatter, det tryckta ordet och digitalt material men även spel, filmer, idrottsutrustning mm. Den första gemensamma årskonferensen hade temat "Yrkesetik på bibliotek", vilket är lika viktigt nu som då. Andra teman som har återkommit är framtidens bibliotek, digitalisering, bibliotek för alla, läsande, författarskap, handledning på bibliotek och givetvis – böcker och dess förtrollande värld.

Genast på startsidan finns aktuella händelser, notiser och artiklar i urval från Bibban. Föreningens strävan med webbsidorna är att de ska vara fyllda med information om vem vi är, vad vi gör och aktuellt inom biblioteksbranschen. Både styrelsens och föreningens kontaktuppgifter hittas här, likaså föreningens stadgar, protokoll och verksamhetsberättelser från de senaste åren. Varje år delar vi ut pris för årets biblioteks-bok och årets biblioteksgärning, vilka de är finns dokumenterat på våra webbsidor.

Välkomna att ta del av vår verksamhet och våra webbsidor. Hör gärna av er med tips på sådant ni vill läsa om!

Läs mer: www.fsbfi.fi

Gun Vestman
informatiker, Tritonia

FINLANDS SVENSKA BIBLIOTEKS-FÖRENING

Om oss | Vad vi gör | Bibban | Biblioteksdagarna | Bli medlem | Aktuellt

Aktuellt

Vi söker verksamhetsledare och chefredaktör på deltid
FSBF söker en verksamhetsledare för verksamhetsåret 2019-2020 med möjlig förlängning om vi får fortsatt finansiering. Arbetstiden är på 20 % Vi söker också en chefredaktör för vår tidning Bibban. Bibban är Finlands svenska biblioteks-förenings medlemstidning och utkommer

Två föreläsningar från årets biblioteks-dagarna
Nu finns två av presentationerna från årets biblioteks-dagarna att läsa på vår webb. Ta del av Pia Bengtssons intressanta föreläsning om biblioteks- och Susanne Ahlströms Aktuellt inom biblioteksutveckling. Utöver dessa två fick vi ta del av inspirerande föreläsning och underhållning av Ann-Sofie Sandström och Peter Sandström, Mikaela

"Bibliotek behövs för starka samhällen"
Tritonia hade i juni åren ett gäst av Loida García-Febo, från American Library Association (ALA). Under sin inspirerande gästföreläsning lyfte García-Febo fram bibliotekens betydelse i samhället. Hon berättade om ALAs verksamhet och bibliotekens roll i USA och i världen.

Finlands svenska biblioteksforening söker verksamhetsledare på deltid och chefredaktör för tidningen Bibban

FSBF söker en **verksamhetsledare** för verksamhetsåret 2019-2020 med möjlig förlängning om vi får fortsatt finansiering. Arbetstiden är på 20 %.

Till dina arbetsuppgifter hör att sköta föreningens löpande operativa arbeten som t.ex. kassörs-, informations och sekreteraruppgifter. Du kommer också att vara konferenssekreterare för biblioteksdagarna som ordnas årligen på våren. Till arbetsuppgifterna hör också att delta i möten och fungera som en länk mellan styrelsen och våra samarbetspartners.

Vi söker dig som har erfarenhet av att jobba i föreningar, har intresse för biblioteksverksamheten i Svenskfinland och inte är rädd för att ta initiativ.

Skicka din fritt formulerade ansökan till fsbf@fsbf.fi.

För mer information kontakta ordförande **Karolina Zilliacus**, karolina.zilliacus@pargas.fi, tel. 040 733 1954

Vi söker också en **chefredaktör** för vår tidning Bibban. Bibban är Finlands svenska biblioteksforenings medlems-tidning och utkommer med tre nummer per år. I tidningen ingår artiklar, notiser och kolumner om aktuella frågor inom biblioteksvärlden samt glimtar ur vardagen vid de svensk- och tvåspråkiga biblioteken i Finland.

Chefredaktörens uppgifter är bl.a. att:

- tillsammans med styrelsens redaktionsråd bestämma tema och innehåll för varje nummer
- göra intervjuer, skriva längre artiklar och kortare notiser
- kontakta andra för att skriva artiklar och notiser (redaktionsrådet hjälper till)
- fotografera för de egna artiklarna och eventuellt hjälpa övriga skribenter med bildmaterialet
- ansvara för att samla in lämplig

- mängd material för varje nummer
- planera numret och göra sidschema
- bearbeta och korrekturläsa övriga skribenters bidrag
- samarbeta med grafikern när tidningens ska ombrytas

Chefredaktören behöver god organisationsförmåga och en flytande penna. Vi värdesätter journalistisk erfarenhet och insyn i biblioteksbranschen. Föreningen betalar chefredaktören ett arvode för varje nummer.

Skicka din fritt formulerade ansökan med arbetsprov till fsbf@fsbf.fi. För mer information kontakta styrelsemedlem **Malin Hollmén**, malin.hollmen@borga.fi, tel. 0407549511.

Du kan också söka båda jobben med samma ansökan.

FÖLJ FINLANDS SVENSKA BIBLIOTEKSFÖRENING PÅ FACEBOOK!
» facebook.com/finlands.svenska.biblioteksforening

Finlands svenska biblioteksforening

Ordförande

Karolina Zilliacus
Bibliotekschef
Pargas stadsbibliotek
tfn +358 40 733 1954
karolina.zilliacus@pargas.fi

Styrelsemedlemmar

Kristine Bårdén
Biblioteksfunktionär
Närpes kommunbibliotek
kristine.barden@narpes.fi

Mikael Gros
Bibliotekarie
Ebban
mikael@ebban.fi

Lotta Karlström
Bibliotekarie
Nykarleby stadsbibliotek
lotta.karlstrom@nykarleby.fi

Gun Vestman
Informatiker
Tritonia
gun.vestman@tritonia.fi

Päivi Jokitalo
Frilansande bibliotekarie
pjokitalo@gmail.com

Heidi Honga
Bibliotekssekreterare
Åbo Akademis bibliotek
heidi.honga@abo.fi

Malin Hollmén
Chef för bibliotekstjänster
Borgå stadsbibliotek
malin.hollmen@borga.fi

Mikaela Wickström
Specialbibliotekarie
Nordisk kulturkontakt
mikaela.wickstrom@nordiskkulturkontakt.org

Medlemsavgift

Ordinarie medlemmar 25 €
Studerande, arbetslösa, pensionärer och föräldralediga 10 €
Konto:
IBAN: FI1280001270200513
Referensnummer: 30 050 15
Betaltarens namn bör vara samma som medlemmens.

Adressändringar

Adressändringar och andra medlemsärenden kan meddelas per e-post till fsbf@fsbf.fi

Webbplats

www.fsb.fi
Du hittar oss också på Facebook (Finlands svenska biblioteksforening) och Instagram ([fsbf.fi](https://www.instagram.com/fsbf.fi)).

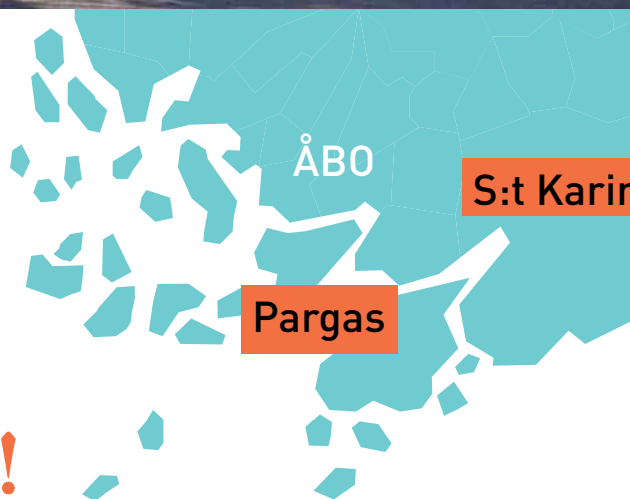
Finlands svenska biblioteksdagar 2020

SPARA DATUMET!

14-15.5.2020

Den 14-15 maj 2020
går de finlandssvenska
biblioteksdagarna av
stapeln i S:t Karins
och Pargas.

Pricka in datumen i
kalendern redan nu!

Välkommen!